

Regeringsprogrammets betoning på idrottspolitik i Sverige, Norge och Finland: en jämförande analys

Hugo Karlström

Statskunskap med masskommunikation

Avhandling för magisterexamen

Handledare: Kim Strandberg

Fakulteten för samhällsvetenskaper och ekonomi

Åbo Akademi

Vasa, 2021

Abstrakt

Författare: Hugo Karlström	Årtal: 2021
Arbetets titel: Regeringsprogrammets betoning på idrottspolitik i Sverige, Norge och Finland: en jämförande analys	
Opublicerad avhandling för magisteravhandling i statskunskap med masskommunikation	Sidantal: 69
Vasa: Åbo Akademi. Fakulteten för samhällsvetenskaper och ekonomi	
Ev. projekt inom vilket arbetet gjorts:	
<p>Abstrakt:</p> <p>I denna avhandling fokuserar jag på regeringsprogrammets betoning i Sverige, Norge och Finland. Undersökningens syfte är att erhålla en bredare uppfattning om hur regeringsprogram framhäver och ser på idrottspolitiska frågor. Avhandlingen undersöker likheter och skillnader i betoningen på idrottspolitik som finns mellan regeringsprogrammen i de valda nordiska länderna.</p> <p>För att besvara frågeställningen har jag i undersökningen fokuserat på två olika aspekter. För det första mäts förekomsten och frekvensen av idrottspolitik i ländernas regeringsprogram som undersökts med målsättningen om att hitta skillnader och likheter mellan de tre ländernas regeringsprogram beträffande hur stor andel av regeringsprogrammen behandlar idrottsfrågor. För det andra undersöks vad länderna i sina regeringsprogram uttrycker om dessa idrottsfrågor. Det gör alltså att undersökningen granskar hur de tre ländernas regeringsprogram skiljer sig från varandra gällande betoningen på idrottsfrågor i regeringsprogrammen gällande innehåll, åsikter och hur man uttrycker sig.</p> <p>Avhandlingen har undersökt regeringsprogram i Sverige, Norge och Finland under tre olika regeringsperioder i respektive land. I undersökningen används en kvantitativ innehållsanalys där regeringsprogrammen analyseras på ett systematiskt sätt för att klargöra andelen ord som handlar om olika idrottspolitiska områden. Därtill har också en kvalitativ textanalys tillämpats i</p>	

undersökningen för att kunna spåra mönster och trender i vad som behandlas gällande idrottspolitiken.

Resultatet av undersökningen är att idrottspolitiken överlag inte är särskilt förekommande i de valda nordiska ländernas regeringsprogram. De idrottsfrågor som främst behandlas gäller de folkhälsomässiga betoningarna kring idrott. Den allmänna målsättningen är att inkludera befolkningen i fysisk aktivitet. Frågor som berör elitidrotten har en mindre roll och regeringsprogrammen lägger överlag inte lika mycket vikt på dessa frågor. Det finns inte stora skillnader regeringsprogrammets betoning inom idrottspolitiken. Det som skiljer mellan regeringsprogrammen i de nordiska länderna är hur mycket idrottspolitiska frågor som behandlas och framförs i regeringsprogrammen, dvs. med vilken frekvens idrottspolitik nämns i regeringsprogrammen.

Likheter som framkom var att regeringsprogrammen betonade en god allmän hälsa bland hela befolkningen oberoende ålder. Vidare ser man att tyngdpunkten framförallt ligger hos barn och unga. Via regeringsprogrammen framkommer det att idrotten representerar viktiga värderingar samt att den insats som idrottsrörelsen och föreningslivet gör för samhället har en stärkande effekt.

Slutsatsen är att Sverige, Norge och Finland i sina respektive regeringsprogram inte fokuserar på elitidrott inom den allmänna idrottspolitiken. Dock fokuserar man på att uppnå en god hälsa bland hela befolkningen, vilket resulterar i att man värnar om folkhälsan inom idrottspolitiken.

Sökord/indexord/nyckelord

Idrottspolitik, Elitidrott, Folkhälsa, Norden, Regeringsprogram

Innehåll

1 Inledning.....	6
1.1 Introduktion.....	6
1.2 Avgränsning: en nordisk jämförelse	8
1.3 Avhandlingens syfte och frågeställning	9
1.4 Disposition	9
2 Teoretisk referensram.....	11
2.1 Idrottsrörelsens politiska roll.....	11
2.2 Idrottens betydelse växer fram	12
2.3 Faktorer som leder till internationell framgång inom elitidrott.....	14
2.4 Välfärdens inriktning formar idrottspolitiken	16
2.5 Teoretiska tillvägagångssätt i uppgörandet av policy	17
2.6 Skiljelinjer i idrottspolicy.....	19
2.7 Vem har makten inom idrottspolitiken.....	19
2.8 Den skandinaviska idrottspolitiken	21
2.8.1 Den norska idrottspolitikmodellen	24
2.8.2 Den svenska idrottspolitikmodellen	27
2.8.3 Den finska idrottspolitikmodellen.....	29
2.9 Summering	31
3. Den empiriska studiens uppläggning, material och metod	33
3.1 Upplägg och material: överväganden och val	33
3.3 Kvantitativ innehållsanalys	38
3.4 Kvalitativ textanalys.....	39
3.5 Valet av metod	40
3.6 Validitet och reliabilitet.....	42
3.7 Sammanfattning av metodkapitlet.....	44
4. Resultat.....	45
4.1 Elitidrott	45
4.1.1 Kvantitativa trender	45
4.1.2 Textanalytiska observationer.....	47
4.1.2 Sammanfattning: Elitidrott.....	50
4.2 Folkhälsa	50
4.2.1 Kvantitativa trender.....	50
4.2.2 Textanalytiska observationer.....	52
4.2.3 Sammanfattning: Folkhälsa.....	55
4.3 Sammanfattning av resultatdelen	56

5 Diskussion	60
Litteraturförteckning	67

Tabellförteckning

Tabell 1. Ländernas regeringsprogram före, under och efter finanskrisen 2007-2008.....	36
Tabell 2. Idrottspolitikens betoning beträffande antal och andel av regeringsprogrammet.....	40
Tabell 3. Elitidrott:Sverige.....	45
Tabell 4. Elitidrott: Finland	46
Tabell 5. Elitidrott: Norge	46
Tabell 6. Folkhälsa: Sverige	51
Tabell 7. Folkhälsa: Finland	51
Tabell 8. Folkhälsa: Norge	51
Tabell 9. Likheter och skillnader mellan ländernas betoning av elitidrott och folkhälsa	59

1 Inledning

1.1 Introduktion

Det finns mycket som tyder på att idrotten har en viktig ställning i samhället. Enligt Jarvie (2006, 2) är idrotten ett fenomen som inverkar på människor över hela världen och har en stor inverkan och en stark grund i det samhälle vi lever i. Detta leder till att idrotten kan användas som maktmedel i politiska sammanhang, och under historiens gång har idrotten figurerat i både positiva och negativa sammanhang.

”It is impossible to fully understand contemporary society and culture without acknowledging the place of sport” (Jarvie 2006, 2)

Därtill hävdar Jarvie (2006, 2) att idrotten är ett viktigt globalt fenomen och det är nödvändigt för politiker och ledare att förknippas med idrottspersonligheter. Vidare har idrotten betydande inverkan på ekonomin, i vilken några av de mest sedda internationella händelserna ofta associeras med idrott. Idrotten är även en del av ett socialt och kulturellt nätverk på olika orter, och i olika regioner och nationer. Likaså ses idrotten som en potentiell möjlighet för många fattiga och utsatta.

Enligt Jarvie (2006, 2) anser i princip alla regeringar över världen att offentliga medel ska tillfalla idrottslig infrastruktur eftersom idrotten förväntas stärka hälsa och utbildning samt skapa arbetsplatser och förhindra brott. Man kan se att idrotten är betydelsefull för människor. Samtidigt har idrotten en betydande roll för identiteten, globaliseringen, den nationella traditionen och globala solidariteten som återfinns inom idrotten samt anses inverka på händelser utanför idrottens egentliga uppdrag.

Bolling (2017, 146) menar att idrotten kan ses som ett nätverk av hierarkier, uppgjort efter olika prestationsnivåer. Grundtanken med pyramidstrukturen har varit att topp ger bredd och bredd ger topp, vilket betyder att elitidrott på hög nivå kan inspirera till idrott på en lägre nivå vilket ger utslag i förbättringen av folkhälsan. Ser man ut ett globalt perspektiv framhävs detta synsätt likaså, då resurser att anordna internationella idrottsevenemang som OS bland annat motiveras med ökning av den fysiska aktiviteten hos befolkningen generellt.

Enligt Bolling (2017,146–147) så skiljer sig elitidrott från övrig idrott, då den utgår från att vara en prestationsinriktad och institutionaliserad fysisk aktivitet. Idrotten förutsätts vara en reglerad och kraftfull fysisk aktivitet, där tävlingsmomentet styrs av regler och det finns organisatoriska grunder som styr utövandet. Därför är all typ av fysisk aktivitet av dylik definition sammankopplat med idrotten. Tävlingsidrotten är tämligen enhetligt och kräver fysisk prestation och tävling.

Bolling (2017, 147) konstaterar att idrottens definition även kan vara mer flexibel. I princip all fysisk aktivitet kan ses som idrott så länge som utövarna ser det som idrott; allt från världsmästerskap till en promenad i skogen faller innanför denna definition. Sättet idrotten betonas får konsekvenser på hur vi förhåller oss till fysisk aktivitet och vilka som inkluderas i de olika aktiviteterna.

När det kommer till hälsa anser Bolling (2017, 147) att hälsa är ett komplext begrepp som väcker intresse. De flesta människor har en uppfattning om vad det innebär, dvs. vad som är hälsosamt och ohälsosamt i vardagen. Svårigheten med att definiera och befordra (folk)hälsa är att den omnämns i subjektiva termer men man strävar efter att vidga hälsoförebyggande åtgärder på ett objektivt sätt. Hälsobegreppet är drömmen om det goda livet; en allmän folkhälsa som gör att staten kan forma önskvärda medborgare.

Bolling (2017, 147) menar att Världshälsoorganisationens WHO:s definition av hälsa är ”ett tillstånd av fullständigt fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande och inte endast liktydigt med frånvaron av sjukdom och funktionsnedsättning” och det anses vara en bra grund när det kommer till att diskutera kring folkhälsa och idrott, då folkhälsa är samlingsbegreppet för medborgares hälsotillstånd. Vid diskussioner kring problematiken kring folkhälsan ska man inte endast beakta dess nivå utan även hur den fördelas. Det betyder alltså att hälsan ska vara så god som möjligt och samtidigt jämnt fördelad över hela befolkningen. Idrotten i sig själv kan ses som en friskfaktor som ger en ökad folkhälsa bland medborgarna.

För att framhäva både elitidrotten och folkhälsan menar Bolling (2017, 156) att den brittiske historikern Alan Bairner har konstaterat att det finns en nordisk idrottsmodell, som kan agera förebild när det kommer till organiseringen av idrottsutövning. Speciellt i

fråga om att behålla en balans mellan både massdeltagande och idrottsprestationer bland elitidrottare.

Enligt Alanen (2006) har idrottspolitikens utformning en stor inverkan på ett allmänt plan. Den inverkar på statsbudgeten direkt och indirekt. Indirekt ger det upphov till positiva effekter på kropp och själ. Likaså har idrotten en roll i samhället att stärka det sociala kapitalet. Därtill påverkas statsbudgeten direkt av inkomster från idrottsevenemang. Det betyder alltså att med hjälp av idrottspolitik kan man förhindra eller minska på olika samhällsliga problem.

Ifall då idrotten har en betydelsefull roll som framgår, så hur ser staten och regeringar på idrotten? En hurdan idrottspolitik framför man i regeringsprogrammen? Mitt intresse är att undersöka hur man uppmärksammar och ser på idrottspolitikens betoning i regeringsprogrammen. Min målsättning blir att undersöka vad tidigare forskning om idrottspolitik allmänt har kommit fram till samt att genomföra en jämförande studie av hur idrottspolitiska frågor omnämns i länders regeringsprogram. I min forskning är avsikten att studera skillnader och likheter i regeringsprogram i hur man framför och beaktar idrottspolitik.

1.2 Avgränsning: en nordisk jämförelse

Beträffande frågan om regeringsprogrammets betoning inom idrottspolitik riskerar att bli bred och svårt att besvara. Därför kommer jag att avgränsa frågan och ämnet till en del länders regeringsprogram. Spörsmålet kommer att ses ur en nordisk kontext. Det förefaller tämligen naturligt att granska regeringsprogrammen i de nordiska länderna på grund av att länderna har en gemensam historia, kultur och språk som tillsammans bildar en helhet, alltså Norden. Det som man kan anta är att ländernas regeringsprogram har en del gemensamt eftersom man i de valda nordiska länderna har ett flertal likheter inom politiken och kulturen. Dock finns det säkerligen skillnader i vad som framhävs i ländernas regeringsprogram gällande idrottspolitik. Och det gör undersökningen intressant att försöka urskilja skillnader mellan de likartade länderna.

Avhandlingens fokus kommer att ligga på regeringsprogram och deras idrottspolitik i Sverige, Norge och Finland. Mina förväntningar är att det inte ska vara stora skillnader i hur mycket idrotten betonas i regeringsprogrammen, men att det kommer att finnas skillnader på vilket sätt, dvs. betoning, idrotten nämns i regeringsprogrammen.

1.3 Avhandlingens syfte och frågeställning

Avhandlingens generella syfte är att bidra med ökad kunskap om hur regeringsprogram framhäver och ser till idrottspolitiken samt ifall det finns en liknande syn på idrottspolitikens helhet i olika länder. Empiriskt avgränsas fokus till en nordisk kontext där synen på idrott granskas i tre länder, dvs. Sverige, Norge och Finland. Den generella frågeställningen i denna avhandling lyder:

Hur fördelas uppmärksamheten mellan elitidrott och folkhälsa i text om idrottspolitik i regeringsprogram i Sverige, Norge och Finland?

Varför är det intressant att granska regeringsprogram i de tre nordiska länderna? En huvudsaklig orsak är att det tidigare inte har utförts många undersökningar som undersökt vilka skillnader det finns mellan regeringsprogrammets idrottspolitik och var betoningen ligger. Samtidigt visar forskning av till exempel Mäkinen (2011) att det finns ekonomiska skillnader länderna emellan och hur man tillämpar ekonomiska lösningar. Men hur betoningen fördelas i regeringsprogrammen framkommer inte så det blir intressant att undersöka.

1.4 Disposition

Avhandlingens referensram (kapitel 2) innefattar en genomgång om idrottspolitikens politiska och växande roll, faktorer som leder till internationell framgång inom elitidrott, olika betoningar i policy, vem som har makten i idrottspolitiken och avslutningsvis en summering. Det är viktigt att redan i inledningen utreda vilken betydelse idrottspolitiken har i det politiska sammanhanget för att sedan empiriskt kunna undersöka skillnader mellan de valda nordiska regeringarnas idrottspolitiska synpunkter. I kapitel 2.1 fokuseras det på idrottspolitikens politiska roll och i följande kapitel 2.2 hur idrottens betydelse får

ett starkare fotfäste. I kapitel 2.3 definieras faktorer som leder till framgång inom den internationella elitidrotten och i kapitel 2.4 redogörs välfärdens inriktning på idrottspolitiken. Kapitel 2.5 behandlar teoretiska begreppen i uppgörandet av idrottspolicy och i kapitel 2.6 framhävs skiljelinjerna i idrottspolicyn. I kapitel 2.7 begrundas vem som sitter på makten inom idrottspolitiken och i kapitel 2.8 lyfts den skandinaviska idrottspolitiken fram genom underkapitel. I kapitel 2.8.1 den norska-, i kapitel 2.8.2 den svenska- och i kapitel 2.8.3 den finska idrottspolitikmodellen.

Efter att behandlat grundläggande drag inom idrottspolitiken som har med undersökningen att göra, kommer jag att rikta blicken mot en jämförelse mellan Sverige, Norge och Finland och hur idrottspolitiken betonas. I Kapitel 2.8 kommer summering angående kapitlet och de tre länder jag valt att innefatta i undersökningen.

Vidare kommer jag i kapitel 3 redogöra upplägg, metod- och materialöverväganden. I kapitel 3.1 övervägs valet av uppläggning och material. I kapitel 3.2 belyses metodvalet och i kapitel 3.3 presenteras analysernas genomförande o reliabilitetstest. Efter att uppläggning, metod och material genomgått behandlar kapitel 4 undersökningens resultatdel. I kapitlet presenteras resultatet av den jämförande undersökningen, både vad gäller den kvantitativa och kvalitativa analysen. Avhandlingen summeras med en slutdiskussion i kapitel 5, där undersökningen avrundas och diskuteras.

2 Teoretisk referensram

Detta kapitel kommer att innefatta en överblick av litteraturen som behandlar länders syn och betoning på idrottspolitiken. Detta tas upp för att få en bättre helhetsbild i vad som tidigare undersökts gällande idrottspolitiken i länder, främst med betoning på de valda nordiska länderna.

2.1 Idrottsrörelsens politiska roll

Ström (1977, 7) menar att idrottsrörelsen är en betydelsefull faktor i politiska sammanhang. Exempelvis Rousseau menade att det var viktigt att leda ungdomens fritidsintresse till ett område som gav upphov till en slags politisk skolning. Så som ungdomen betedde sig inom lagsporten så skulle de uppföra sig i samhället, det vill säga arbeta mot samma mål.

Enligt Ström (1977, 7) kunde man säga att det är ett förenklat påstående att mena att idrottsrörelsen inte skulle ha en desto större politisk roll i samhället. En sådan anmärkningsvärd stor grupp medlemmar som idrottsrörelsen har i de flesta stater, gör att det finns förutsättningar att påverka politiken. Hur pass mycket det i slutändan påverkar är beroende av statsledningen. Den väldiga uppmärksamhet som alla idrottshändelser ger upphov till gör att kan det vara skäl att låta olika politiskt känsliga kontaktproblem tänjas på med idrotten, där dess roll kan ses likt en katalysator. Vidare kan man se att staten använder idrotten för dess kontaktbehov.

Samtidigt lyfter Ström (1977, 8) fram Meynaud som menar att staten påverkar idrotten mera än det omvända. Exempelvis så har fritiden ökat, vilket har lett till att det måste fyllas ut passande hobby. Nationalismen är en viktig för staten, och idrottsframgångar globalt ses som positivt ur denna synvinkel. Överlag så anser Meynaud att idrottens betydelse blir allt större inom flera socioekonomiska områden. Men för statens del är det svårt att bedöma vad idrottens roll bör vara. Politikens innehåll förändras genom nya verksamhetsfält. Vidare är det omöjligt för idrotten att inte komma i kontakt med politik, därför att det på många plan blir en del av den. Den omfattning som idrotten har i samhället kan lätt göra att de politiska ledarna ser ett tillfälle att sprida en ideologi eller livsstil via detta.

Därtill betonar Ström (1977, 8) Meynauds synpunkt på att idrottspolitiken skulle vara apolitisk, det vill säga att den inte utger politiska värderingar, att den står över politiska händelser eller fortsättningsvis fungerar även om politikerna agerar. Ur hans undersökning framkom det att en organisation av den storlek som idrottsrörelsen inte saknar politisk betydelse även om den kunde antyda det.

Det som Ström (1977, 12) framhäver är målet för det politiska handlandet är att uppnå politisk stabilitet, ifall det kunde vara så att man rör sig i en krissituation. Det som påverkar resultatet är hur aktörerna på den politiska arenan agerar. Vidare är det som eftersträvas politisk stabilitet och genom de inriktningar som finns hos det politiska agerandet vid varje tillfälle, bör aktörerna välja de alternativ som enligt deras syn leder till målsträcket.

2.2 Idrottens betydelse växer fram

Orsakerna till att idrotten har fått en mer framträdande roll är enligt Bergsgard et al. (2007, 3) först och främst dess starka kulturella roll, som andra punkt formbarhet för att framhäva icke idrottsliga angelägenheter som staten lyfter fram och den sista punkten är dess multi-dimensionella roll. Det att den kulturella rollen har ökat är inte bara på grund av att offentligheten ser idrotten som ett bevis på hur deras livskvalité är, utan det återspeglar även den intensiva uppmärksamheten idrotten får genom medgång eller motgång. Formbarheten hos idrotten var dramatiskt och systematisk demonstrerat av tidigare kommunistregimer i Europa som använde idrotten som maktmedel. Först och främst gällde det då framgångar internationellt, för att vartefter erhålla erkännande för dess suveränitet (forna Östtyskland) eller genom detta generera nationell identitet kulturellt, etniskt och språkligt i olika stater (forna Sovjetunionen och Jugoslavien) samt att demonstrera den ideologiska överlägsenheten hos socialismen gentemot kapitalismen (Sovjetunionen och Östtyskland).

Medan de rikare kapitalistregeringarna var ovilliga att överträffa kommunismen började man så småningom att investera i elitidrott, speciellt de Olympiska Spelen, och enligt Bergsgard et al. samt Hoye & Nicholson & Houlihan (2007, 3; 2010, 1) kan det vara i ett

försök i att förstå och utnyttja idrottens kapacitet för att lösa en rad sociala problem, (såsom politisk slagkraft, social utfrysning, ungdomsbrottslighet, barnfetma och fragmentering i samhället), ekonomiska problem som inkluderar urban och rural nydaning samt diplomatiska problem (t.ex. indikering av godkännande eller klandrande av handlingar som andra nationer gör som kan genomskådas).

Därtill så finner man enligt Bergsgard et al. (2007, 3) idrottens multidimensionella karaktär som en orsak varför man lägger ner resurser på idrott och varför den inte endast är en tydlig faktor för offentlig service, utan en indikator för den allmänna välfärden, samt ett viktigt element i ekonomin i termer av skapandet av arbetsplatser, kapitalinvesteringar och balans i lönerna.

Många nationer världen över försöker framföra deras sociopolitiska ideologi på den globala arenan påpekar Delaney och Madigan (2015, 330-331) och ”den politiska exploateringen inom den globala idrottspektaklet och de kulturella och ekonomiska konsekvenserna av dess uppsättning har blivit kritiska indikationer av en allt större globalisering av både media och idrott”. Idealet är en idrottsmiljö som är civilrättslig, universellt accepterad väg för rivalitet och vänliga nationer att tävla. För att säkerställa att det löper på smidigt inom internationella tävlingar så bör varje nation följa regler både på plan och utanför. När man väl har grundat en internationell idrottspolicy, så är regeringar redo för deltagande i internationella idrottssammanhang och där återfinns en stor variation av politiskt innehåll i internationella idrottstävlingar.

Regeringar stödjer idrotten av ett flertal orsaker. Enligt Delaney och Madigan (2015, 316-317) så kan det till exempel bero på att idrotten grundar sig på värderingar så som respekt för auktoriteter, åtaganden till framgångar, hårt arbete och engagemang samt ihärdighet som tas till vara på som ett ”ideal” av accepterat beteende för regeringar runtom i världen. Den politiska sfären är intresserad av idrottare eftersom de generellt sett representerar sociala organisationer så som skolor, samfund, arbetare, regioner, stater, nationer och rådande ideologier. Dessutom är politiker och regeringar intresserade av idrott eftersom det är så populärt. Denna popularitet representerar potentiell kraft och i slutändan, vem som sitter på makten och hur den tar sig i uttryck.

2.3 Faktorer som leder till internationell framgång inom elitidrott.

De Bossher et al. anser (2006 186) att det finns en massa olika faktorer som leder till internationell framgång inom idrott. Att karaktärisera dessa är ingen lätt uppgift. Prestationen på toppnivå är en kombination av gener samt omgivningen och fysiska omständigheter medan man lever. Men genetiken svarar inte på frågan varför norrmän är mer aktiva skidåkare än italienare eller afroamerikaner presterar bättre i idrott gentemot människor från Nigeria eller Mocambique. Däremot finns det faktorer som påverkar internationell framgång i idrott och de kan uppdelas i tre nivåer.

Den första faktorn enligt De Bossher et al. (2006, 186-187) är makro-nivå och dit hör den sociala och kulturella kontexten i vilken folket lever: ekonomisk välfärd, befolkning, geografisk och klimatisk variation, urbaniseringsgrad, politiskt- och kulturellt system. På nästa nivå, meso-nivå, finns idrottspolicy och politik. Detta är nivån där välgenomtänkta idrottspolicyn kan inverka långvarigt på prestationen. Den tredje, och sista nivån, mikro-nivå innefattar individuella atleter och deras närmaste omgivning (t.ex. föräldrar, vänner, tränare). På mikronivån kan vissa faktorer kontrolleras, exempelvis träningsfaciliteter, medan andra inte går att kontrolleras, t.ex. genetiken.

I många studier ser De Bossher et al. (2006, 188) att man utesluter talangargumentet och framhäver två självständiga makro-ekonomiska variabler: BNP per capita i nationen och dess population. Dessa variabler förklarar konstant över 50 % varför det finns skillnad i internationell idrottsframgång. Därtill tenderar ekonomiska faktorer att vara mer avgörande i utvecklingsländer, där dess procentuella betydelse är 94 %, i jämförelse med 64 % i västländer och 32 % i socialistiska nationer.

Faktorer på meso-nivå är enligt De Bossher et al. (2006, 193) fullt eller delvist beroende av idrottspolicy och politik. När man har liknande förutsättningar så tenderar idrottare att ha bättre möjligheter ifall policyn sköts effektivt och investeringar görs med beaktande på elitidrotten. När det kommer till faktorer som fastställer framgångar inom elitidrotten, så är faktorerna på meso-nivån de enda som kan påverkas och ändras.

Vidare menar De Bossher et al. (2006, 194) att nationella idrottsorganisationer lägger enorma summor pengar för att utreda frågan kring överlägsenhet i idrottsprestation, när

lite vikt läggs på varför en del nationer överträffar andra i specifika idrottsevenemang. Vidare har man tagit fram en ram som innehåller kategoriseringar av policyområden som borde jämföras som orsaker till internationella idrottsframgångar på meso- nivån. Dessa studier kan indelas i tre större helheter.

Den första typen av studier innehåller enligt De Bossher et al. (2006, 194) de som fokuserar på förklarande eller jämförande av den organisatoriska kontexten i nationerna. Ledordet i dessa studier är att finna likheter och olikheter mellan nationers idrottssystem. Liknande karaktärsdrag mellan dessa system kom att vara, bl.a. att erkänna fysisk uppfostran och idrott i den konstitutionella lagen, snabbt identifiera talanger i skolan, att träning är en del av skolsystemet, utbildning och kvalifikationssystem för tränare, finansiella stödprogram, prioritera och applicera forskning inom området och ett nätverk inom idrottsmedicin.

Samtidigt anser De Bossher et al. (2006, 194) att de forna östblocksstaterna har en signifikant roll i utvecklingen av elitidrott. Som Houlihan (1997, 6) menar, ”länder likt Australien och Kanada har båda tagit modell i utvecklingen av elitgrupper som mycket liknar den sovjetiska modellen i flertalet aspekter”. Samtidigt kan detta fenomen illustreras av en generell globaliseringsprocess.

Den andra typen av studier tar i beaktande föregående studie men De Bossher et al. (2006, 195) betonar att här ser man på grundfaktorerna som behövs för att erhålla internationella idrottsframgångar. I detta fall handlar det om tio olika saker som inverkar, till exempel en klarhet i rollen av skilda organ som medverkar och ett effektivt kommunikationsnätverk som upprätthåller systemet, enkelhet i administrationen genom allmänna idrottsliga och politiska gränser samt ett effektivt system för statistisk identifikation och uppföljning av utvecklingen mellan talanger och elitidrottare.

Vidare menar De Bossher et al. (2006, 195-196) att man finner villkor idrottsservicen för att åstadkomma en excellent kultur där alla medlemmar av teamet kan samarbeta sinsemellan formellt och informellt, välstrukturerade konkurrerande program som exponeras internationellt samt välutvecklade specifika faciliteter, där elitidrottare är i prioritet. Sist och slutligen gäller det att rikta resurserna till en relativt liten andel grenar genom att identifiera de man reellt sett har en chans att uppnå framgång i globalt, ett

övergripande planerande av vad varje sport verkligen behöver, en förståelse att utveckling kostar med skälig finansiering till infrastrukturen och befolkningen samt en livsstil som stödjer och förberedelse för livet efter idrotten.

Den tredje typen av studier som De Bossher et al. (2006, 196-197) lyfter fram återfinns på makro-nivån. Överlag så har man fokuserat på personlig genetik i studierna på denna nivå, men det finns intressant information angående de viktigaste ansvaren av idrottspolicy i en idrottares väg för att utvecklas. Ser man till resultatet av flertalet studier i detta anseende så har den viktigaste och nödvändigaste orsaken till framgång varit personlig inlevelse och motivation hos idrottaren. Andra förekommande faktorer är den personliga omgivningen, där man finner föräldrar, partner och vänner.

Bland forskare har det enligt De Bossher et al. (2006, 196-197) byggts upp en konsensus av att faktorer på makronivån, såsom befolkning och BNP, kommer att bli mindre förutsägande när det gäller nationers utförande inom elitidrotten än det hittills har varit under historiens lopp. Som en grundorsak till detta är att nationerna allt mer strategisk producerar elitidrottare. Som ett exempel på detta är Australien där man har kunnat utveckla elitsporten till en helt annan nivå, även om folkmängden har ökat minimalt. Hursomhelst, så påverkar faktorer på mikronivån mer än 50 % ifall det blir succé på den olympiska arenan, och det kan till och med vara ännu högre i utvecklingsländer. Ifall man ser på andra orsaker som inverkar på elitidrottens framgångar, så är det endast faktorer på meso-nivån som påverkas och kan ändras med hjälp av policy.

2.4 Välfärdens inriktning formar idrottspolitiken

Det som har större betydelse för idrottspolitiken och som både Bergsgard och Norberg samt Houlihan och Green lyfter fram i sina respektive studier (2010, 573; 2008, 18) är arbetet av Esping-Andersen och hans analys av välfärdsstaterna som baserar sig på hypotesen att socioekonomiska och kulturella värderingar av ett land formar policyn. Esping-Andersen identifierade tre typer av välfärdsstater: liberal, konservativ och socialdemokratisk. I liberala välfärdsstater, såsom USA och Kanada, så spelar marknaden en betydelsefull faktor i fördelandet av resurser, sociala tjänster och socialförsäkring. Välfärden som staten erbjuder är begränsad och tar sig ofta i form av behovsprövad stöd

och blygsamma socialförsäkringar. I konservativa välfärdsstater, likt Tyskland eller Frankrike, så har den marknadsbaserade lösningen en mindre roll. I sociala angelägenheter har familjens kapacitet en anmärkningsvärd roll, som grundar sig på att kyrkan har stark politisk roll, som exempelvis när det kommer till familjepolicyn.

Det tredje alternativet är enligt Bergsgard och Norberg samt Houlihan och Green (2010, 573; 2008, 18) socialdemokratiska välfärdsstater. Den socialdemokratiska stämpeln är för att upplysa att socialdemokratiska partier ”uppenbarligen var den dominerande kraften bakom den sociala reformen” under tiden då välfärdsstaterna växte fram i dessa länder, och som praktiskt sett bara existerar i nordiska länder. Det som kännetecknar detta alternativ är att staten axlar huvudansvaret för upprätthållandet av säkerhet och en hög levnadsstandard hos dess medborgare. Därtill är fördelarna inte behovsprövade men tillgivna medborgarskap. Välfärdsstatens mål är att erbjuda alla likadan hög standard. Vidare så produceras välfärd inom den offentliga sektorn. Den generösa socialförsäkringen och en bred offentlig sektor kräver en aktiv arbetsmarknad, där målsättningen är full arbetskraft och relativt hög skatteprocent.

Bergsgard et al. (2007, 8) påstår att det är kanske inte självklart att välfärdspolitiken skall inkludera idrott. Man kan säga att idrotten inte tillhör kärnfrågorna när det kommer till välfärdsstaten och man kunde tro att statens roll kunde vara relativt passiv gentemot idrott. Tvärtom, speciellt sedan andra världskriget, så har välfärdsstaten expanderat i de flesta västländerna. Utvecklingen av den moderna välfärdsstaten karaktäriseras av stegvis expansion av regeringens ansvar, från grunden och ”definiering av statens” uppgifter såsom försvar och kärnfrågor i välfärdsfrågor, som exempelvis fritidspolitiken. Det är inte lätt att få fram vad idrottens roll i det hela kunde vara. Idrott och fysiskt välbefinnande kunde ses som en förutsättning för ett starkt försvar, och därför en orsak för statens del. Likaså kunde betoningen läggas på idrottens inverkan på hälsan, en av kärnfrågorna i välfärdsstaten.

2.5 Teoretiska tillvägagångssätt i uppgörandet av policy

Enjolras och Waldahl (2007, 201) menar att enligt Rokkan så finns de två vägar att söka inflytande på, dvs. numerisk demokratisk och korporatism som överlag har beskrivits

förklara policyprocessen i skandinaviska länder. Nykorporativism underlättar institutionella arrangemang kring länken mellan stat och samhälle genom en privilegierad deltagande av specifika organiserade intressen i policy, och genom liknande stödjande arrangemang mellan regeringsmaskineriet och centraliserade intressen. Uppgörande av policy på denna nivå involverar ett privilegierat samarbete mellan den representativa organisationen i policy fältet och regeringen. Man kan se att konceptet med ny korporativism betonar rollen av organiserat intresse i processen av uppgörandet av policy, såväl som det den institutionella ramen inom vilken dessa organiserade intressen fungerar.

Vidare hävdar Enjolras och Waldahl (2007, 201) att nykorporativism är en analytisk ram som på ett brett område använts för att undersöka policy processen inom idrotten. Hur som helst har det i de flesta europeiska länder skett genom olika förändringar inom institutionerna, vilket lett till att den ny korporativistiska institutionella arrangemanget upplevt en förändring från ett system genom integration av ”representativa” organisationsintressen till ett system av ”konkurrerande pluralism”. Inom ramen för detta så har intresseorganisationerna inte längre monopol i intresserepresentationen, utan bör tävla med en rad olika konkurrenter i olika och oklara positioner.

Därtill förekommer det enligt studier av Enjolras och Waldahl samt Oytteenmaa (2007, 202–204; 2015, 29) indikationer på en annan modell som man kunde se idrottspolitiken på, det vill säga policygemenskap. Den innefattar ett nätverk av olika aktörer som alla har individuella målsättningar och strategier, men likväl är beroende av varandra för att åstadkomma ett önskat resultat inom den offentliga politiken. I motsats till ny korporativism, så ser det politiska samhället inte staten som en styrande aktör, utan för fram att det förekommer meningsskiljaktigheter mellan staten och de olika aktörerna. Makten och informationen finns till förfogande hos gemene aktörer, man söker efter en kompromiss och tilläggas är att det endast finns utrymme för ett begränsat antal aktörer. Man kan se att under en lång tid har man inom den europeiska idrottspolitiken betonat den ny-korporativa modellen. Det man kan se är att man under de senaste åren vartefter börjat söka sig mot policygemenskap. En av de idrottspolitiska utmaningarna, dvs. att befolkningen ska bli mer fysiskt aktiva och hälsofrämjande åtgärder, är orsaken varför man väljer det nätverksbaserade alternativet.

2.6 Skiljelinjer i idrottspolicy

När samhället fortsätter att uppleva ekonomiska, sociala och kulturella förändringar, hävdar Hoyer, Nicholson och Houlihan (2010, 6-7) att idrotten understöds eftersom den kan svara på problem som är beroende av varandra, som i många fall högst antagligen uppstår på grund av en ökad press genom globaliseringen. Idrotten kan vara en mekanism eller kanal för att hjälpa samhällen att upprätthålla sammanhållningen och bygga dels social, men även ekonomisk kapacitet. Hoyer, Nicholson och Houlihan menar vidare att ”regeringar tenderar att behandla idrotten genom ett extremt instrumentalistiskt beteende, där man ser att den är formbar och genomskådlig, relativt kostnadseffektiv samt inkluderar icke-idrottsliga problem i allt från uppbyggnad av nationen till social välfärd”.

Houlihan och Green (2008, 290) anser att det stödet för policyn gör att politiken är tudelad. Å ena sidan kan man argumentera att policymekanismerna och instrumenten som framhåller utvecklingen av elitidrotten och synsätten i olika länder med signifikanta olikheter i politiskt system och kultur är förvånansvärt lika. Fastän man i Kina är kommunistiskt, Norge socialdemokratiskt och Nya Zeeland neoliberalt politisk inriktat så är de alltså tämligen lika. Dock kan man säga att även om många länder har liknande syn och tillvägagångssätt på nyss nämnda front, så kan det skilja länderna emellan när det kommer till inrikespolitiken. Exempelvis så förbiser Kina mänskliga rättigheter, medan Norge skyddar barnens rättigheter.

Samtidigt påpekar Houlihan och Green (2006, 17) att organisatorisk infrastruktur och påståenden om att kulturell institutioner har en betydelsefull roll i idrottspolitiken är allmänt förekommande. Om man ser till Storbritannien så har tankar, normer och värderingar kopplat till social klass, kön, funktionsnedsättning och etnicitet påvisats ha, och fortsätter att ha, en stor betydelse hos karaktären på idrottspolicyn i Storbritannien.

2.7 Vem har makten inom idrottspolitiken

Politik definieras enligt Houlihan och Malcolm (2015, 33-34) först och främst av de handlingar man gör i staten och främst regeringens roll och dess auktoritativa användning av makten att uppgöra regler och lagar som har företräde över andra regler från annat håll i samhället. Ifall denna definition av politik accepteras skulle blicken uppmärksamhet

blickas direkt framåt, till exempelvis användandet av offentliga medel för att stödja idrottspolicy, var ansvaret hos idrottspolitiken skulle finnas i staten och hur den allmänna policyn gentemot idrott definieras och verkställs. Detta politiska koncept gör att det endast är ett fåtal institutioner och forum har makten, såsom regeringen, riksdagen, ministerium och domstolar. Dock, även om det statliga institutionerna har makt, så finns det en annan mer övergripande definition av politik som gör att vi bör rikta blicken mer utöver de formella institutionerna på inrikes nivå och inse att makten utövas även av icke-statliga faktorer, som exempelvis medieindustrin, kommersiella sponsorer inom idrotten och internationella idrottsorganisationer, och därtill av internationella organisationer som påminner om regeringar, t.ex. EU och Europarådet.

Vidare anser Houlihan och Malcolm (2015, 35-36) att besluten inom idrottspolitiken inte tas på ett sätt som påverkar idrotten formellt och offentligt. Många, även viktiga beslut kan tas oplanerade och lång ifrån på ett tydligt sätt. Exempelvis hur regeringen framför målsättningen för drogfri idrott kan göras informellt och helt i skymundan då offentliga tjänstemän tyder ministrars uttalanden, eller frånvaron av detta, gällande ärendet. Liknande omständigheter råder när man se hur betoningen mellan elitidrott och allmänt deltagande i idrottspolitiken, då det kan avgöras med informell lobbying av den nationella regeringen, den nationella olympiska kommittéen och hälsointressenter.

Däremot anser Houlihan och Malcolm (2015, 36) att dessa processer kan vara informella, diskreta eller oförstådda och reflektera en uppfattning om att makten i ett politiskt system finns ovanför de formella institutionerna i staten. Makten är likväl i det stora hela centraliserad i erkända statliga institutioner och bland personalen. En tredje och betydligt annorlunda definition är en som behandlar politiken som en aktivitet som försiggår, där det råder meningsskiljaktigheter gällande målsättningen och hur det ska uppnås. Dessutom är makten här mer kluven och gäckande koncept än vad som reflekteras på den traditionella politiska scenen. Detta synsätt vidhåller att det är svårt att bibehålla en skillnad mellan offentliga och privata sfären och därtill ohållbar i dagens moderna komplexa samhälle. Även om politiken ses som en genomgripande egenskap i det moderna samhället, så är det naturliga i alla organisationer, oberoende om det är offentligt eller privat, och gemensamt inom alla områden av mänsklig aktivitet, inklusive idrott.

2.8 Den skandinaviska idrottspolitiken

Om man använder sig av Esping-Andersens karaktärisering av socialdemokratiska välfärdsregimer finner man enligt Bergsgard och Norberg (2010, 574) några allmänna kännetecken som är likadana i den skandinaviska idrottspolitiken och välfärdspolitiken överlag. Den skandinaviska välfärdsmodellen i termer av idrott återspeglas av omfattande statligt stöd till frivilligorganisationer, ofta i form av subventioner och offentligt finansierade idrottsanläggningar. Den offentliga sektorn är den största och viktigaste faktorn när det kommer till ekonomiskt stöd för organiserad idrott. Även om bidragen från marknadssektorn har ökat de senaste decennierna är dessa inkomster begränsade och har ytterst liten betydelse för förbund eller elitklubbar i kommersialiserad idrott.

Såsom studier av Bergsgard och Norberg samt Mäkinen (2010, 574; 2011) påvisar är det ett faktum att regeringen reserverar betydande medel för idrottsverksamhet är i enlighet med den skandinaviska välfärdsmodellen, i vilken dessa resurser nästan exklusivt tillfaller frivilliga organisationer. I flertalet andra frågor förknippade med medborgarnas välfärd har idrotten inte blivit en del av regeringens intresse. Däremot fortsätter idrotten att vara ett område där statens myndigheter har en begränsad roll till fördel för frivilliga, icke-statliga organisationer med hög grad av autonomi. Som tidigare framkommit är situationen annorlunda i Finland, där staten sitter på makten och ansvaret.

Även om Bergsgard och Norberg (2010, 574) menar att statliga myndigheter har begränsade möjligheter att påverka idrotten hindrar det inte att man analyserar idrottspolitiken som en del av den skandinaviska välfärdspolitiken. Den skandinaviska välfärdspolitiken kan inte begränsas till ansvarsområden inom den offentliga sektorn. Dagens skandinaviska välfärdsstat kan ses som ett resultat av ”stegvis utvidgning av statens skyldigheter” och en uppdelning av kärnfrågor och påföljande välfärdsproblem. Sett ur detta perspektiv kan idrotten, tillsammans med andra aktiviteter rörande fritiden för medborgarna, hänföras till sådana frågor som inte är grundläggande uppgifter för statens del, men ses som tillräckligt viktiga för att fånga statens uppmärksamhet och tilldelas offentligt stöd.

Samtidigt är det enligt Bergsgard och Norberg (2010, 574) allmänna och jämlika principer grundläggande faktorer i den skandinaviska välfärdspolitiken. Utgångsläget är att man försökt kringgå behovsprövning och likaså stigmatisera typer av stöd för de svaga i samhället som är till fördel för det allmänna välfärdssystemet, i vilket man vill generera grundliga nödvändigheter för alla medborgare. Därför är välfärdspolitiken en kompromiss för hela befolkningen eller hela grupperingar i samhället (t.ex. barnbidrag). Dessutom är sociala förmåner rättigheter som grundar sig på medborgarskap, i jämförelse med i europeiska länder, där stödsystem är klassindelade och/eller bundna till arbetsmarknaden.

Ser man på dessa allmänna och jämlika principer som Bergsgard och Norberg (2010, 575) lyfter fram och hur de är kopplade till idrottspolitiken är det ingen lätt fråga att besvara. Å ena sidan kan det vara tveksamt ifall statens stöd till frivillig idrottsverksamhet ska förknippas med sociala rättigheter. Exempelvis i Norge är det lagar som reglerar idrottsorganisationernas rättigheter att ta del av statligt stöd. Dock är dessa lagar generella och kan inte jämföras med exempelvis socialpolitiska specifikationer gällande medborgares rättigheter när det kommer till hälsovård och välfärd.

Å andra sidan menar Bergsgard och Norberg (2010, 575) att det återfinns klara universella egenskaper och jämlikhetsegenskaper inom idrottspolitiken. Ur ett ideologiskt perspektiv är idrottspolitikens allmänna målsättning den återkommande sloganen ”idrott för alla”. Formuleringen är absolut inte obligatorisk, men kan ses som ett uttryck där den statliga ambitionen är att inkludera hela befolkningen i idrottslig- och fysisk aktivitet. Därtill är det flertalet statliga bidrag som är baserade på principer kring jämlikhet. Först och främst kan idrott för barn och unga ses som en arena där universella och jämlika värderingar uttrycks tydligt. Ett exempel är statliga subventioner till lokala idrottsföreningar som faller inom denna målgrupp. Dessa subventioner, som förekommer i skandinaviska länder, baseras på antalet deltagare och sammanträden, utan att det på något vis beaktas andra möjliga inkomstkällor för föreningen eller medlemmarnas finansiella situation

Enligt Bergsgard och Norberg (2010, 575) hade den allmänna folkliga opinionen för frivillig organiserad idrott hade aldrig ansetts viktig ifall politiska aktörer inte hade ansett att idrott är en social tillgång. Dock har argumenten för den sociala betydelsen inom idrotten varit otaliga, varierande och framförallt ändrats under tidens gång med sociala

och historiska förändringar. Modern idrottspolicy kan sammankopplas med sociala värden och rådande ideal. Helt slumpmässigt är det inte att allmän folkhälsa är ett framstående argument. Sedan idrott och fysisk aktivitet anses ha en positiv inverkan på människors hälsa, kan stödet för sport och fysisk aktivitet utgöra en viktig fas i regeringens strävan att förespråka ett allmänt och fysiskt välmående bland medborgarna.

Bergsgard och Norberg (2010, 575) framhäver att liknande argument kan sammankopplas med *demokratisk* och *social integration*. En idé är att frivillig aktivitet aktiverar unga att lära sig och uppleva den demokratiska processen. Man lär sig värdet av samarbete och att ta beslut i demokratisk form. Likaså upplevs organiserad idrott som en spelplan, där grupper med olika socioekonomisk och etnisk bakgrund kan mötas och tillsammans integreras. Därtill kan denna kategori även innefatta en möjlighet till en meningsfull fritid för barn och unga, som ett alternativ till kommersiella intressen eller kriminella aktiviteter.

Vidare anser Bergsgard och Norberg (2010, 575-576) att båda dessa målsättningar är mål och visioner som hittas i den allmänna välfärdspolitiken. Man kunde säga att det inte är någonting mera än mål, samtidigt som det är svårt att säga i vilken grad frivillig idrott faktiskt förespråkar allmän folkhälsa och social integration, och likaså ifall myndigheter klarar av att effektivare arbeta för att uppnå dessa mål på andra sätt. Dessutom är bilden att idrotten är ett verktyg för allmänna mål vilka man fokuserar mera på de inre värderingarna inom idrott, som till exempel lycka, sammanhållnings och personlig utveckling. Att man stödjer idrotten för idrottens skull, och inte för dess allmännyttiga värderingar visar att idrotten har en betydande roll. Tyngdpunkten på idrotten och dess värde är ett särdrag som återfinns i staters idrottspolitik i Skandinavien i motsats med de flesta andra västerländska länderna.

Under en stor del av 1900-talet, karaktäriserades regeringars idrottspolitik enligt Bergsgard och Norberg (2010, 576) av en blandad attityd till elitidrott. När dess huvudsakliga tyngdpunkt låg vid tävlingar, resultat och prestationer, var det svårt att koppla samman elitidrott med frivilligt organiserad idrott som har ett solid, brett och allmänt stöd. Däremot accepterades elitidrotten eftersom det har ett kulturellt värde. Ser man till den politiska retoriken så kom elitidrotten att legitimeras på grund av dess förmåga att samla in och aktivera barn i idrottsliga aktiviteter. Ifall man ser det ur motsatt

synvinkel så kan idrotten för allmänheten vara en talangansamling. Samtidigt har den politiska utvärderingen under de senaste decennierna förändrats. Elitidrotten har vartefter tillskrivits en mer framträdande roll i politiska policy dokument, blivit lovade speciella former av stöd och accepterats som självständigt kulturellt fenomen. Därför är det nu även regeringens ansvar i idrottspolitiken att ansvara för elitidrott som en kanal för offentlig underhållning, likväl som en skapare av nationell identitet.

Vidare kommer jag i följande avsnitt att gå igenom de nordiska länderna separat. Det kommer att handla om den norska, svenska och finska idrottspolitikmodellen. Danmark och Island finns inte med även om länderna hör till Norden, utan här lyfter jag fram specifikt de länder jag kommer att granska empiriskt sen.

2.8.1 Den norska idrottspolitikmodellen

Enligt Enjolras och Waldahl (2007, 205) har det norska parlamentet i dagsläget flertalet partier representerade. Under en lång tid efter andra världskriget, mellan åren 1945-1963, var det arbetarpartiet som hade enpartis majoritetsregering. Överlag har det under de senaste åren varit majoritets- eller minoritetskoalitionsregeringar, ledda av antingen Arbetarpartiet eller Kristliga Folkpartiet. Under tiden med minoritetskoalitionsregering, har det varit betydelsefullt av samarbete mellan partier, och en nödvändighet när det kommer till att genomföra politiken och instifta lagar.

Vidare anser Enjolras och Waldahl (2007,205) att Norge kategoriseras under Esping-Andersens karaktärsdrag som en socialdemokratisk välfärdsregim. I jämförelse med andra europeiska länder, så har Norge än mindre utvecklad frivillig sektor i områden som berör välfärd, social service och utbildning. Däremot så är den frivilliga sektorn inom kultur och idrott mer utvecklat i Norge jämfört med de flesta europeiska länder. Detta resulterar i en roll mellan staten och det civila samhället, där staten ansvarar för producerandet av välfärd, medan idrotten sköts på ett frivilligt basis.

Enligt Bergsgard och Norberg samt Skille och Säfvenbom (2010, 568-569; 2011, 290) grundades den norska organisationsuppbyggnaden inom idrott och idrottspolitikens system efter andra världskriget, där både privata och offentliga aktörer har varit

involverade. Innan kriget bröt ut hade man två skilda förbund, en arbetsorienterad och en borgerlig, som slöts samman till Norges Idrottsförbund (NIF), och gjorde att idrotten blev en gemensam populär rörelse. Dock kan man genom fusionen se att två olika organisationstraditioner har hållits kvar. Det verkar som om NIF:s huvuduppgift har varit att framföra en generell policy och samarbete inom den offentliga sektorn för att genomföra idrott till den arbetande massan, medan de speciella idrottsförbunden har fokuserat på tävlingsidrott från borgerliga organisationers håll. Staten har varit, och kommer att vara, en viktig faktor i utvecklandet av idrotten i Norge.

Bergsgard och Norberg (2010, 568-569) menar att staten var en viktig förhandlare i konflikter mellan organisationerna efter andra världskriget och en grundpelare när NIF grundades. När pengaspelslagen tillämpades och det nationella spel förbundet (Norsk Tipping) grundades 1946, så bestämdes det att spelintäkterna skulle tillägnas till idrott och forskning. Det som idrotten får av spelinkomsterna ges till Kulturministeriet som handhar ansvaret för idrottsfaciliteter och intäktstöd till NIF. Därtill inkluderas inte spelintäkterna från idrotten i den skattemässiga budgeten i norska staten och hur pengarna förvaltas till idrottsorganisationer sköts av ministeriet.

Enligt Skille och Säfvenbom (2011, 291) så tillhör Norge den liberalistiska modellen i relationen mellan regeringen och idrottsorganisationer. En liberalistisk modell menar att idrotten är ett initiativ av fria medborgare och tanken är att den ska ha en egen minister. Andra skulle kalla detta för stat-idrott relation, det vill säga korporativism. Det kan bäst föreställas genom att den nationella nivån av idrottspolitiken där relationen mellan frivilliga organisationer och den offentliga sektorn till en stor del är institutionaliserad och denna form har varat sedan år 1946.

Bergsgard och Norberg (2010, 569) hävdar att den parlamentariska lobbyingen är relativt småskalig, tack vare spelinkomsterna som genereras till idrotten. Samtidigt kan man se att idrottsfältet är mål för lagliga restriktioner, där de verkställande som på daglig basis behandlar frågorna är viktigare när det kommer till idrotten i jämförelse med parlamentet.

Skille och Säfvenbom (2011, 292-293) påpekar att NIF:s policy är fastställd i idrottspolitiska dokument som ratificeras på allmänna sammankomster. Dess huvudmål är att bygga och upprätthålla en öppen och inkluderande idrottsrörelse. Går man djupare

anses det att NIF har återinfört regeringens tro, eller det som är mer allmänt i västerländska mått, dvs. att idrotten kan användas för att bekämpa ökande hälsoproblem kopplat till fysisk inaktivitet. Mellan staten och NIF finns det en maktbalans genom gemensamma besittningar. Den centrala nivån inom NIF behöver det finansiella stödet från staten., medan staten behöver NIF:s system för att implementera idrotten. Politiken som staten NIF gör är delvis lika, men samtidigt kluven. Båda parterna använder sig av argumentationer av kulturella och instrumentella värderingar, å ena sidan för att stöda idrotten och å andra sidan för att legitimera den monopolistiska positionen för stöd.

Fram till år 2002 hade enligt Bergsgard och Norberg (2010, 570) närmare 2.5 miljarder euro tillägnats idrotten från spelvinsterna och under de senaste åren har den årliga utdelningen legat på kring 150 miljoner euro, vilket leder till kring 33 euro per invånare. Spel- och lotteriintäkterna är den primära inkomstkällan för NIF, där det sedan 1990-talet har rört sig om mellan 80 % till 90 % av det årliga stödet. Den centrala statsmakten är betydande bidragsgivare till utvecklingen av idrottsfaciliteter runtom i landet, med kring 20 % i ekonomiskt stöd som härstammar från lotteripengar, och som oftast används för att lånefinansiera tilläggsbidrag från lokala aktörer, idrottsföreningar eller kommersiella intressenter.

Bergsgard och Norberg (2010, 570) menar vidare att i det norska politiska systemet finns det förutom det nationella planet, två undernivåer, län (fylker) och kommuner. Fylkens roll i idrottspolitikerna är marginal, medan kommunen har en aktiv roll i att lyfta fram idrotten. Kommunerna stödde idrotten med kring 186 miljoner euro år 2005, som blir 39 euro per invånare, både som ekonomiskt stöd vid tillbyggandet av idrottsfaciliteter och för att täcka de löpnade kostnaderna inom idrottsföreningarna. Kommunerna själva äger kring hälften av idrottsanläggningarna och är den ledande kraften när det kommer till byggnaden av dylika byggnader.

I Statsrådets (2004, 22) utsago kan man läsa att i Norge förknippas idrottsframgångar med nationalism, integration, självkänedom, kultur och internationellt igenkännande. Motion, tävlingsidrott och elitidrott återfinns i Norge under likadan ideologisk gruppering. Därför kan man säga att Norge har en stark tilltro till elitidrotten och de negativa aspekterna är ganska avhållsamma.

Generellt sett har den norska idrottspolitikens allmänna målsättning sedan 1970-talet enligt Statsrådet (2004, 23) varit idrott för alla. I praktiken har det betytt befolkningens rätt att idka motion enligt möjlighet, behov och intresse. I Idrottspolitikerna lyfts barn och unga fram som grupperingar som i första hand erhåller statligt stöd. Statens stöd till elitidrotten motiveras med intresset som finns bland medborgarna i Norge. Idrott på elitnivå är ett kulturfenomen, som ger åskådaren upplevelser och bygger en identitet i det stora hela. Å andra sidan är en stark lojalitet och intresse till elitidrott klara tecken på att verksamheten har betydelse för alla som följer med idrotten.

2.8.2 Den svenska idrottspolitikmodellen

I sambandet mellan staten och idrotten i Sverige så framhäver man enligt Statsrådet (2004, 21) mera den offentliga sektorn och det civila samhället. Ifall idrottsrörelsen kan påvisa en positiv utveckling under tid och samhällsutvecklingen, så kan staten godkänna ekonomiskt stöd och relativt stor autonomi. Så länge som idrottsrörelsen indikerar dynamisk styrka och samhällsansvar, så är statens roll småskalig. Många av statens idrottspolitiska mål främjas när statens styrning fattas. Till exempelvis om idrottsföreningar verkar som demokratiska fostrare, så har staten ingen orsak att komma emellan verksamheten eller organisationen.

Enligt Bergsgard och Norberg (2010, 570) kan man börja med att nämna att den svenska idrottspolitikerna har en anmärkningsvärd organisationsuppbyggnad. Riksidrottsförbundet (RF) har konstruerat en paraplyorganisation av frivilligt organiserad idrott som har funnits ända sedan början av 1900-talet. Med dess 68 specialförbund, över 22 000 föreningar och uppskattningsvis tre miljoner registrerade användare, så innefattas nästan all idrottsverksamhet i Sverige. Likaså har den administrativa traditionen i det svenska politiska systemet, såsom en stor offentlig sektor, en politisk dominans av socialdemokrater och stark klubbverksamhet. Därtill finns det en stor mängd korporativa arrangemang mellan regeringen och starka intresseorganisationer, liksom en rådande politisk kultur som kännetecknas av bland annat konsensus och viljan att göra kompromisser.

Bergsgard och Norberg (2010, 570-571) påstår att korporativism och konsensus alltid har varit centrala element i svensk idrottspolitik. Regeringens primära målsättning har varit

att stödja idrottens utveckling till populär frivillig rörelse. Egentligen har det aldrig existerat en direkt administrering inom regeringens idrottspolitik. Det man åstadkommit i termer av politiska linjedragningar har främst varit ett tätt samarbete mellan regeringen och RF. Ser man på offentliga stöden, så har statens stöd gått till nationella förbund, medan kommuner axlar ansvaret för den lokala idrotten. Staten har gett olika former av subventioner till frivilliga organisationer, medan idrottsanläggningarna har fallit på kommunens ansvar.

Enligt Bergsgard och Norberg (2010, 570-571) har det statliga stödet till idrotten baserats på skatteintäkter, när då idrotten på många håll finansieras genom intäkter från spelmarknaden. I samband med detta har den statliga kontrollen över idrotten varit starkare i Sverige än andra skandinaviska länder, då man kunna kontrollera idrottsfinansieringen via regeringen. Hursomhelst, denna situation har ändrats, eftersom idrottsrörelsen har erhållit ökad finansiering via spelmarknaden, som har gynnat idrottsorganisationerna. Första året spelinkomsterna distribuerades till idrottens vägnar så gällde det kring 5 miljoner euro, för att sju år senare handla om 108 miljoner euro.

Redan år 1994 bestämde den svenska regeringen enligt Bergsgard och Norberg (2010, 571) att spelinkomster skulle reserveras för organisationer tillägnade barn och ungas aktiviteter. För själva idrottssektionen så betyder detta att det har blivit indelat i två områden, ett som monetärt stöd för idrottsaktiviteter mellan unga medlemmar i lokala idrottsföreningar, och det andra för att finansiera utvecklingsprojekt som på ett övergripande plan vill utveckla aktiviteterna och öka rekryteringen till idrottsföreningar. Dessa föreningar kan söka speciellt stöd i områden, som att höja flickornas deltagande, förebygga droger och samarbete med skolorna. I och med spelpengarna så har regeringens roll och ansvar ökat för ekonomins del och framtiden för idrottsföreningarnas del.

Enligt en dansk rapport menar Statsrådet (2004, 22) att Sverige är det land i skandinavien som lägger minst vikt vid elitidrott. Den svenska idrottspolitiken ses som liberal i jämförelse med den norska idrottspolitiken som är mer kollektiv. I samband med att staten inte har ett starkt band till idrotten så har elitidrotten inte erhållit legitimitet, utan man talar om idrott som idrott, samt dess betydelse för demokratin, hälsan och integration. Därtill förekommer skeptiska åsikter riktat mot förvaltningen, där inga resultat kan uppnås med för starka målsättningar från statens sida. Idrotten har en central roll i

samhället i Sverige. Dock är skillnaderna mellan elitidrott och motion mindre än i övriga Norden. Elitidrottens negativa sidor framkommer, men inte lika starkt. Samtidigt har elitidrotten inte samma position i den svenska idrottspolitikerna.

2.8.3 Den finska idrottspolitikmodellen

Statens idrottspolitiska målsättningar i Finland menar Suomi (2015, 72-73) att har förändrats genom de förändringar som uppstått i samhället. Före andra världskriget under 1920- och 1930-talet så var den offentliga politiken att säkerställa den växande tävlingsidrottens betydelse och att uppfostra pojkar och män i försvarsuppgifter. Under efterkrigstiden fick betoningen på försvarsuppgifter ge vika och plats till främjandet av rörelse för hela befolkningen. Motions- och hälsoidrott fick lyft under vingarna i statens idrottspolitiska linjedragningar i samma mån som elitidrotten överlag. När man gick in i ett nytt århundrande så började man betona enskilda personers mentala och fysiska välmående, med att främja hela befolkningens hälsa och framgång.

Enligt Suomi (2015, 59-60) har den statliga idrottspolitikerna i Finland fokuserat på en tämligen likadan konsensuspolitik, efter att idrottslagen tillkom år 1980. Idrottslagens primära målsättning är att säkra likvärdigheten genom och inom idrotten. Målet var att säkerställa likvärdig idrottsservice till hela befolkningen, så att man har likadana möjligheter att idka idrott oberoende böningsort, kön eller socioekonomisk ställning. Vidare ansåg man att idrotten är ett ypperligt instrument att öka jämställdheten, eftersom idrott och motion kan minska på exempelvis olika befolkningsgruppers skillnader i hälsa.

Statsrådet (2018, 41) påpekar att i enlighet med idrottslagen så ansvarar undervisnings- och kulturministeriet för den generella ledningen, samordningen och för idrottspolitikens utveckling. Vidare fungerar Statens idrottsråd som sakkunnigt organ för undervisnings- och kulturministeriet. Det tillsätts av statsrådet för riksdagens mandatperiod.

I enlighet med idrottslagen menar Statsrådet (2018, 41) att staten beviljar kommunerna statsandelar. Statsandelens användningsområde går enligt § 5 i idrottslagen till att ordna idrottstjänster samt motionsverksamhet som främjar hälsa och välbefinnande, stöda merborgarverksamhet samt erbjuda idrottsfaciliteter. Statsandelarnas styrning är något som diskuterats, men den anses så liten så det är onödigt att skapa onödig byråkrati,

speciellt då det kommunala självstyrets roll har stärkts i statsandelssystemet. Vidare spelar kommunerna en viktig roll i kommuninvånarnas välmående, då kommunerna spenderar ungefär fem gånger mer pengar på idrott än staten.

Enligt Statsrådet (2018, 43-44) är idrottsfinansieringen på statlig nivå uppbyggt på avkastningen från penningspel. För tillfället är den statliga idrottsbudgeten finansierad med kring 155 miljoner euro i året ur denna verksamhet och helt beroende av avkastningen från detta. Generellt sett har idrotten finansierats med bara en miljon euro årligen i budgetmedel och denna summa har tillfallit komplettering av idrottsutbildningscentralers statsandelar som först och främst finansieras genom penningspelverksamheten.

Idrottsrörelsen i Finland menar Mäkinen (2011) skiljer i sin uppbyggnad från Sverige och Norge. Den mest klara skillnaden är att en typ av paraplyorganisation saknas i Finland. Med detta så kommer automatiskt ett större antal organisationer ha en mer självständig ställning och förhållandet dem emellan skiljas åt. Vidare har detta lett till en uppdelning av idrottskulturen och verksamhetslogiken till en mer polycentrisk verksamhetsmodell. Det gör att det är svårt att sätta fingret på ett tydligt maktcentrum inom den finländska idrottsrörelsen. Uppdelningen har inte endast skett horisontellt, det vill säga mellan sektorerna, utan även den riksomfattande, regionala och idrottsföreningsnivån har blivit allt mer självständiga aktörer.

Denna förändring förflyttade tyngdpunkten i beslutsfattandet enligt Mäkinen (2011) till en operativ proffsledning gentemot de förtroendevalda. Både i Sverige och Norge är valet av förtroendevalda under mycket större kontroll. Generellt sett har organisationsstrukturen förändrats i motsatt riktning i Sverige och Norge där man under 2000-talets gång alltmer stärkt den traditionella pyramidmodellen. Man har hållit ett starkt grepp om pyramidstrukturen och huvuduppgiften har varit att förenhetliga idrottsrörelsen och samla den under samma centralorganisation. Man har försökt samordna differentieringstendenserna inom idrottskulturen eller förena helhetsmässigt dessa ifall de från början har råkat organisera sig utanför rörelsen.

Samtidigt är sambandet mellan staten och idrottsrörelsen i Finland enligt Mäkinen (2011) inte i enlighet med det i Sverige och Norge. Makt- och ansvarsförflyttningen inom

idrottspolitiken har förflyttats från idrottsorganisationerna till staten. Det hela har lett till att man i den finländska idrottsrörelsen förlorat en del av sin förhandlingsposition och initiativförmåga i förhållande till staten. Allt som ofta lyfts centrala idrottsangelägenheter fram inom statliga forum och initiativ av staten. I de flesta fall behöver då staten överbrygga strukturella skiljaktigheter mellan idrottsorganisationerna. Idrottsorganisationerna som verkar på riksnivå ligger även under statens resultatstyrning, som är grunden för förhandlingssystemet mellan staten och idrottsrörelsen.

2.9 Summering

Idrottspolitikens roll i dagens samhälle kan ses på många plan. Elitidrotten är en politisk arena där man kan framföra sina ideologier och framhäva sin nationella identitet. Elitidrotten har växt sig allt starkare med årens lopp. Inom elitidrotten är det många faktorer som inverkar på internationell framgång. Studier visar att BNP:s och befolkningens betydelse minskar, medan mikrofaktorer, såsom genetik och träningsfaciliteter blir allt viktigare. Vidare kan idrotten fungera som demokratisk fostran för barn och unga, samtidigt som det för statens kan förebygga uppdragande problem, som exempelvis integrering i samhället samt allmänt välmående och hälsa.

Välfärden gick att återspegla via Esping-Andersens tre modeller av välfärdsstater. Den som var intressant i denna teoretiska referensram är den socialdemokratiska välfärdsstaten, dit alla tre länderna Norge, Sverige och Finland tillhör. Det som för länderna samman är att deras idrottspolitik kännetecknas av ”idrott för alla”, finansiering av idrottsrörelsen via spelmarknaden och kommunens roll i upprättandet av idrottsfaciliteter. Korporativism är något som återspeglas, främst i Sverige och Norge. Överlag ligger Sverige och Norge närmare varandra, då båda tillämpar pyramidmodell, medan man i Finland har en polycentrisk struktur. Dessutom är makten i idrottspolitiken hos staten i Finland, när den återfinns i Sverige och Norge hos idrottsrörelserna.

Även om betoningen på idrottspolitiken i dessa länder ligger på motion och idrott av mer samhällsnyttig karaktär, så antar man nog att betoningen på elitidrotten likväl relativt stor, eftersom det har blivit en allt större konkurrens globalt sett och ifall man fortsättningsvis

vill hävda sig behövs det resurser. När man via idrottspolitiken kan bekämpa samhällsrelaterade problem, så har antagligen resurserna ökat på denna front.

Därför antar jag att idrottspolitiken har fått en allt mer framträdande roll i regeringsprogrammen och det har troligtvis skett en förändring i finansieringen, där idrotten erhåller större bidrag. Dock kommer idrottspolitikens betoning antagligen att ligga på folkhälsa, eftersom man betonar samhällets bästa och ser på den helhetsmässiga bilden. I nästa kapitel kommer jag att reda ut hur man ska gå tillväga för att försöka besvara frågeställningen. Vilka likheter och skillnader finns det i Sverige, Norge och Finland sett till hur mycket de betonar idrottspolitik i sina regeringsprogram samt vilken fokus denna betoning ligger på beträffande elitidrott kontra folkhälsa.

3. Den empiriska studiens uppläggning, material och metod

Härmed övergår jag till att redogöra hur frågeställningarna skall besvaras. Målsättningen är att undersöka vilka likheter och skillnader det finns i betoningen i idrottspolitiken samt vilken fokus denna betoning har varit mellan elitidrott kontra folkhälsa i Sverige, Norge och Finland. För att besvara denna fråga har jag övervägt mellan olika upplägg, metoder och material för att komma fram till ett fördelaktigt och relevant svar. Det är synnerligen viktigt att finna korrekt design, material och metod för att kunna besvara den fråga man lagt fram, dvs. jämförandet av regeringsprogrammen i Sverige, Norge och Finland och deras syn samt betoning på idrottspolitik.

I detta kapitel preciseras frågeställning samt val av design, material och metod. Jag inleder med att fundera över olika uppläggningar, dvs. på vilket sätt jag tänker lägga upp undersökningen. Därefter avgränsas valet av material för analysen; vilket empiriskt material ska jag undersöka? Vartefter materialet valts gäller det att överväga metodval, alltså hur materialet ska analyseras. Vidare kommer en diskussion om validitet och reliabilitet och avslutas med en sammanfattande diskussion.

3.1 Upplägg och material: överväganden och val

Tanken med min avhandling är att den teoretiska referensramen ger en bakgrund och innehåller en massa olika intressanta aspekter om de tre länderna jag undersökt. Den teoretiska referensramen pekar samtidigt inte ut specifika variabler utan utgör en förståelseram som kan tillämpas vid fastställandet av resultat och hur man ska tolka dessa.

Eventuellt skulle man ha kunnat använda sig av enkäter och intervjuer, men i min undersökning skulle man troligen inte få ett säkert svar på min forskningsfråga. Det skulle inte vara helt lämpligt att intervjua t.ex. partirepresentanter då man vill se över hela regeringens synpunkt i frågan genom regeringsprogrammet. Dessutom skulle resurserna för denna avhandling inte räcka till för att få ett täckande material av intervjuer. Därtill handlar det om geografiska svårigheter när denna avhandling granskar länderna Sverige, Norge och Finland. Likaså har det gått ett antal år sedan den första regeringen och dess

regeringsprogram som analyseras har varit vid makten så tilltron till intervjuobjekten minskar. I och med att jag i denna undersökning kommer att granska regeringsprogrammets innehåll beträffande idrottspolitik, så är det väsentliga att få den allmänna linjen gällande idrottspolitiken i landet, istället för ett enskilt partis åsikt. Vidare kunde man även ha sett på statens idrottspolitiska policyer gällande ekonomiska satsningar och allokeringar av pengar beträffande budgeter och dylikt, som Mäkinen (2011) gjort. Dock skulle en liknande forskning inte besvara forskningsfrågan i denna avhandling. Därför har jag i denna avhandling bestämt mig för att se regeringsprogrammets texter.

Därefter gäller det att precisera valet av de texter som ska analyseras. Regeringsprogram publiceras inte ofta, och därför är det viktigt att välja relevanta texter för att kunna besvara frågeställningen. Regeringarna i de tre olika länderna har tillträtt vid olika tidpunkter, vilket gör det viktigt att hitta en lämplig tidsram för det hela.

Eftersom jag i denna undersökning fokuserar på den idrottspolitiska betoningen är det relevant att se efter vad som finns skrivet om idrottspolitiken i regeringsprogrammen. Man kan dock anta att det inte omnämns i en relativt stor utsträckning och att det finns andra samhällsrelaterade områden som erhåller mera omnämnande i regeringsprogrammet. Man kunde även ha granskat olika policyprogram gällande idrottspolitiken i länderna emellan. Problemet är bara att dessa inte har blivit publicerade med jämna mellanrum i Sverige, Norge och Finland, och därför är det material som inte kommer att tillämpas i denna undersökning.

En annan aspekt som eventuellt kunde ha använts är uttalanden i riksdagsplenarier gällande idrottspolitiken. Men i ljuset av denna undersökning skulle det material ha blivit för brett och omfattande, framförallt när det gäller att jämföra tre olika länders betoning beträffande idrottspolitiken.

Det material som jag tänker använda mig av är regeringsprogram. Regeringsprogrammen publiceras en tid efter att en ny regering har tillträtt, och är en handlingsplan för statens agerande under de kommande fyra åren. I regeringsprogrammet framkommer var det ska skäras och vilka instanser som kräver mera ekonomiska resurser. Fördelen med att studera regeringsprogram är att man kan välja vilka regeringsprogram som ska studeras utgående

från vilken tidsperiod man vill undersöka. Regeringsprogrammen är ytterst relevanta på grund av att de utgör ramen för statens politik och att idrottspolitikerna är en del av den helheten, i jämförelse med exempelvis orienterade ideologiska politiska program som partierna publicerar. Det negativa kan tänkas vara att regeringsprogrammets betoning beträffande idrottspolitikerna kan vara väldigt olika, exempelvis textomfattning. Vissa regeringar har en större omfattning gällande idrottspolitik i jämförelse med andra.

De länder som valts att undersökas är lika varandra men det ska bli intressant att se huruvida det framkommer skillnader. Vidare menar Bryman (2018, 106) fördelen med att välja ut fall på grund av dess likhet är att forskaren kan anta att varje skillnad som återfinns i termer av undersökningens fokus troligtvis påverkas av faktorer som forskaren kan påvisa vara viktiga istället för att låta sig styras av eventuella skillnader som fanns i början. Detta är på ett sätt ett mer öppet angreppssätt i val av fall än om man skulle välja dem med tanke på olika typer av egenskaper.

För att komprimera materialet och för att inte materialets omfång inte sträcker sig på alltför många år, har jag valt att i forskningen utgå från en angiven tidsram av regeringsprogram i respektive land för att studera regeringsprogrammets innehåll i de tre länderna. Denna typ av materialsamling är en kvantitativ innehållsanalys, där jag kommer att räkna förekomst av idrott i regeringsprogrammen. I undersökningens kvantitativa innehållsanalys studeras regeringsprogrammen från tre olika regeringsperioder med fokus på hur idrottspolitik omnämns i programmen. Tidsramen sträcker sig från tidsperioden före, under och efter finanskrisen år 2007 – 2008, som ansågs vara den värsta finansiella krisen sedan den stora depressionen på 1930-talet. Den kom att mer eller mindre påverka alla länder globalt sett. I kölvattnet av detta uppstod eurokrisen i Europa. Genom detta får man en se en eventuell utveckling kring denna problematik och hur det har inverkat på idrottspolitikens utformning. Dock kan nämnas att den påverkade alla länder olika. Exempelvis för Norges del så är det i detta sammanhang intressant för det är inte medlemsstat i Europeiska Unionen, Sverige är det men är å andra sidan inte delaktig i den gemensamma eurovalutan som sammankopplar de flesta EU länderna. För Finlands del är man delaktig i både och.

Ser man då till de regeringsprogram som blivit publicerade före, under och efter finanskrisen år 2007 – 2008 i Sverige, Norge och Finland så finner vi lite variationer. I

denna studie har det avgränsats till att studera regeringsprogram till tre regeringsprogram för respektive land, det vill säga ett regeringsprogram före, under och efter finanskrisen år 2007 – 2008. De tre ländernas regeringsprogram som valts ut återges i tabellen under.

Tabell 1: Ländernas regeringsprogram före, under och efter finanskrisen år 2007- 2008.

Land	Regering
Sverige	Persson 22.3.1996 – 6.10.2006 Reinfeldt 6.10.2006 – 3.10.2014 Löfven 3.10.2014 – 21.1.2019
Finland	Vanhanen 24.6.2003 – 19.4.2007 Vanhanen II 19.4.2007 – 22.6.2010 Katainen 22.6.2011 – 24.6.2014
Norge	Stoltenberg 17.10.2005 – 16.10.2013 Solberg 16.10.2013 –

Som framgår av tabell 1 varierar det i antalet år som respektive statsministrar har varit vid makten och därför även de regeringsprogram som utgetts. För Sveriges del har man ett regeringsprogram som börjar vid mitten av 1990-talet, medan det för Finlands och Norges del inleds vid millennieskiftets första år. Det resulterar eventuellt i ett annat årtionde för Sveriges del, likväl är det samma som de två andra, nämligen regeringen före finanskrisen. Samtidigt varierar åren när respektive länders regeringar tillträder till makten och avgår, men det väsentliga är att varje land har ett regeringsprogram som figurerar före, under och efter finanskrisen år 2007 – 2008. Regeringarna som valts går i kronologisk ordning, förutom ett undantag för Finlands del, där jag hoppat över en regering mellan Vanhanen II och Katainen. Orsaken till detta är att få ett mera likvärdiga årtal gentemot Sverige och Norge samt deras regering som placeras efter finanskrisen, eftersom regeringen Kiviniemi i Finland var vid makten under ett års tid mellan år 2010 – 2011. Därtill var tanken att jag skulle ha sett på regering Bondevik II som verkade i Norge mellan år 2001 – 2005, men det regeringsprogrammet fick jag inte tag i. Hade bland annat kontakt via e-post till den norska regeringens kontaktadress, men fick inget svar. Då jag inte fick tag i regeringsprogrammet så uteslöts det, och det blev två regeringsprogram i undersökningen för Norges del.

Likaså kunde en längre tidsperiod ha ansetts relevant, eftersom man kunde se en bredare utveckling över tid. Det kunde ha varit ett angreppssätt ifall studien skulle ha sett på ett lands regeringsprogram. Men när det gäller denna undersökning att jämföra tre länder, framförallt i den senare kvalitativa delen av undersökningen, skulle en lång tidsperiod bli för vidsträckt i ramen för denna forskning.

Mäkinen (2011) valde att i sin undersökning att studera idrottsrörelsernas organisation i Sverige, Norge och Finland, samt en jämförelse hur de det statliga stödet till idrotten är och hur det fördelas. Innehållet och jämförelserna sträcker sig över 2000-talets första decennium. Vidare menar Mäkinen att även om länderna beskriver sin idrottskultur som nordisk, så finns det likväl betydande skillnader. Ifall det finns skillnader i ländernas idrottskultur så kanske det finns olika betoning i regeringsprogrammen?

Likväl kunde man ha tagit med andra nordiska länder i denna undersökning. Men som nämndes i tidigare stycke, så ansåg Mäkinen (2011) att det finns betydande skillnader i ländernas idrottspolitik mellan Sverige, Norge och Finland som jag är intresserad av att studera, så därför anses det tillräckligt med dessa tre. Dessutom är det för ramen av denna avhandling arbetsmässigt tillräckligt att se på dessa tre länder. Island föll bort i undersökningens startskede, eftersom dess geografiska läge och befolkningens mängd gör att landet inte uppfyller liknande villkor som Sverige, Norge och Finland. Även Danmark kunde ha valts med, men föll bort på grund av att jag redan hade tre nordiska välfärdsländer, så därför togs det inte med.

Det som jag vill utreda med denna avhandling kan delas i två frågeställningar.

Faktor 1: Förekomst, frekvens – hur mycket omnämns idrottspolitiken i regeringsprogrammet

- Skiljer sig regeringsprogrammets betoning på elitidrott kontra folkhälsa i andelen ord av regeringsprogrammen som behandlar olika idrottspolitiska frågor
- Hur har idrottspolitikens betoning i regeringsprogrammen sett ut över tid och finns det en trendskillnad mellan de tre nordiska länderna?

Faktor 2: Bilden av idrottspolitikens betoning: Hur diskuterar man idrottspolitikens huvudsakliga betoning gällande elitidrott eller folkhälsa i regeringsprogrammen?

- Finns det skillnader i de tre nordiska välfärdsstaternas regeringsprogram när det kommer till hur man uttrycker sig i idrottspolitikens betoning (innehåll, uttryckssätt, åsikter)?

3.3 Kvantitativ innehållsanalys

En annan forskningsmetod som kunde ses lämplig i denna avhandling är kvantitativ innehållsanalys. Esaiasson m.fl. (2017, 198) konstaterar att begreppet kvantitativ innehållsanalys består av två komponenter. När det gäller innehållsanalys handlar det om en undersökning av innehållet i någon form av skriftlig, muntlig eller bildmässig framställning. Med termen kvantitativ anses det att studien stödjer sig på likvärdiga och i och med detta jämförbara uppgifter om så pass många analysenheter att de berörda uppgifterna kan uttryckas och analyseras med numeriska värden. Esaiasson m.fl. hävdar att kvantitativ innehållsanalys är ett användbart verktyg när man söker ett svar på frågor gällande förekomsten av olika typer av innehållsliga kategorier i ett material. I detta fall kan det röra sig om hur ofta eller frekvent olika kategorier förekommer, men även hur stort utrymme kategorierna får i tid och rum. När det kommer till frekvenser menar Esaiasson m.fl. att målsättningen är att svara på frågor som exempelvis hur många gånger under en valrörelses gång regeringen respektive oppositionen får dela sin åsikt i massmedia. Beträffande frågor om utrymme påvisar Esaiasson m.fl. att det till exempel kan röra sig om hur många minuter och sekunder respektive hur stor text- och bildmassa som tillägnas olika innehållskategorier. Ytterligare menar Esaiasson m.fl. att frekvenser och utrymme, det vill säga hur ofta och hur mycket, är den kvantitativa innehållsanalysens främsta kriterium gällande centralitet och väsentlighet.

Därtill hävdar Esaiasson m.fl. (2017, 199) att den kvantitativa innehållsanalysens fokusering på frekvenser och utrymme resulterar i att det finns gott om plats för det som kallas mekaniskt räknande. Esaiasson m.fl. påstår att det mekaniska räknandet inom kvantitativ innehållsanalys är en stor fördel. Med hjälp av räknandet kan man snabbt gå igenom ett stort datamaterial och registrera förekomsten av intressanta innehållskategorier. Likväl handlar det ingalunda om att utövaren enbart utför mekaniskt räknande. Kvantitativ innehållsanalys innebär vanligen att de innehållsliga enheterna

måste tolkas för att det ska vara möjligt att placera dem i rätt kategori där de i ett senare skede kan räknas.

Frågeställningar som passar för den kvalitativa innehållsanalysen är enligt Esaiasson m.fl. (2017, 200-201) tre typer av frågeställningar där kvalitativ innehållsanalys är användbar. Den första kategorin innefattar de beskrivande frågeställningarna och gäller det studerade innehållet i sig, som exempelvis likheter och skillnader i massmediernas bevakning av val, såsom kommun- och riksdagsval. Den andra typen av frågeställning fokuserar på hur innehållet måste se ut enligt en auktoritativ åsikt. Det tredje området gällande kvantitativa innehållsanalys är ge ett svar åt förklarande frågeställningar.

En kvantitativ innehållsanalys kan genomföras korrekt enligt Esaiasson m.fl. (2017, 203;207) när forskningens analysenheter bestäms och att det fastslås vilka egenskaper eller variabler som ska undersökas hos analysenheterna. Likaså krävs det klara tolkningsregler för att kunna genomföra en kvantitativ innehållsanalys för hur man ska klassificera innehållet i texter, bilder och muntliga framställningar. Det som krävs av varje vetenskaplig undersökning är att variabelvärdena hos varje variabel skall vara klart och tydligt definierade.

3.4 Kvalitativ textanalys

Eftersom avhandlingens fokus ligger i att besvara var betoningen ligger vid elitidrott eller folkhälsa i regeringsprogrammen i Sverige, Norge och Finland kan man använda sig av kvalitativ innehållsanalys. Exempelvis menar Esaiasson m.fl. (2017, 211) att vissa delar i texten är viktigare än andra. Vidare kan en annan orsak enligt Esaiasson m.fl. vara att det eftersökta materialet i en text ligger dolt under ytan och kan endast fås fram genom intensiv läsning av innehållet med hjälp av analytiska verktyg. Samtidigt menar Esaiasson m.fl. (2017, 213) att det finns två tillvägagångssätt inom kvalitativ textanalys, det vill säga att innehållet systematiseras och att innehållet kritiskt granskas. De systematiserade undersökningarna är de vanligaste och dess uppgift är att bringa reda i texter och meningen lyfts fram tematiskt som systematiskt.

Esaiasson m.fl. (2018, 214-215) anser att de kritiskt granskade undersökningarna går ett steg längre än de systematiserande studierna genom att inte bara klargöra idéer utan även

granska dem kritiskt. Den kritiskt granskande undersökningen kan enligt Esaiasson m.fl. vara kritiskt på två sätt. I detta fall handlar det om en argumentationsanalys eller en kritisk analys för att blottlägga maktrelationer som framhävs i texten. I argumentationsanalysen menar Esaiasson m.fl. att syftet är att kritiskt granska och värdera styrkan i argumenten. När det kommer till en kritisk analys där forskaren förmedlar att en idé eller mening som tenderar att vara helt naturlig och självklar egentligen är historisk specifik och en produkt av mänsklig tolkning.

3.5 Valet av metod

Syftet med denna avhandling är att se ifall betoningen på idrottspolitik ligger på elitidrott eller allmän folkhälsa i regeringsprogrammen i Sverige, Norge och Finland. I detta fall resulterar det i att dessa tre länder kommer att jämföras. Enligt Bryman (2018, 102) är den jämförande designen i stort sett liknande metoder för att studera olika eller kontrasterande fall. Likaså menar Bryman att den jämförande designen innefattar även en aspekt att den förbättrar förmågan att förstå en social företeelse ifall vi jämför denna utifrån två, eller fler, motsatta (eller olikartade) fall eller situationer. Därtill menar Bryman att ett jämförande angreppssätt kan implementeras vid både i en kvalitativ som kvantitativ studie.

För att besvara de tidigare nämnda frågorna gällande faktor 1 och faktor 2 så kan jag ta hjälp av två olika metoder. Frågorna gällande förekomst och frekvens kräver en kvantitativ innehållsanalys, därför att den mäter frekvenser och andelar. Beträffande innehållet i texterna och vad som särskiljer de tre nordiska välfärdsstaternas regeringsprogram åt när det kommer till regeringsprogrammets betoning i idrottspolitik, alltså elitidrott eller folkhälsa, besvaras lämpligast genom kvalitativ textanalys.

Undersökningens analytiska verktyg tillämpar således kvantitativa och kvalitativa metoder. Först och främst används kvantitativ innehållsanalys och undersökningen utförs enligt följande. Ur tabell 2 nedanför återges den kvantitativa metoden.

Tabell 2: Idrottspolitikens betoning beträffande antal ord och andel av regeringsprogrammet.

Land	Regering	Elitidrott		Folkhälsa	
		n=antal ord	% av hela	n=antal ord	% av hela
Sverige	Persson Reinfeldt Löfven				
Finland	Vanhanen Vanhanen II Katainen				
Norge	Stoltenberg Solberg				

Som framgår ur tabell 2 ovanför så kommer den kvantitativa innehållsanalysen att se var uppmärksamheten legat i var lands regeringsprogram idrottspolitik. Jag kommer först att räkna antalet ord i meningar som handlar om respektive sak inom idrottspolitik och där se ifall det rör sig om elitidrott eller folkhälsa. Till exempel i regering Vanhanens II regeringsprogram (Statsrådet 2007, 32) förekommer det en mening som berör elitidrott, ”vi stöder den etiska och samhällsansvarliga samt förutsättningarna för elitidrott som strävar efter internationell framgång”. I samma regeringsprogram står det om kategorin folkhälsa ”med idrottspolitiken förbättrar man befolkningens välmående, hälsa och handlingsförmåga i livets skeden. Tyngdpunkten är motion för barn och unga. Vi stärker idrottens handlingsförmåga på lokal nivå och idrottens jämlikhet genom de direktiv som ges i nationella idrottsprogram. Idrottens ställning som kommunal basservice stärks och förutsättningar för vardagsmotion förbättras”. Därefter kommer jag att inom det som behandlar den idrottspolitiska sfären se över hur stor procentuell andel som handlar om elitidrott respektive folkhälsa av hela regeringsprogrammet. Det återfås genom att dividera antalet ord per kategori med det totala antalet ord i regeringsprogrammet och multiplicerades med 100 för ett erhålla procentuella andelar för respektive kategori. Personligen är man medveten om att det kan förekomma fall där idrottspolitikens andel i regeringsprogrammen är låg, men å andra sidan är det ett resultat likaså.

Vidare har vi den andra metoden som används för studien, den kvalitativa textanalysen. Med hjälp av den kvalitativa textanalysen ska regeringsprogrammets innehåll i de tre länderna granskas och klargöras. Här blir det att tolka innebörden i det som nämnts beträffande idrottspolitikens betoning med avhandlingens frågeställning som

grundpelare. Denna analys kommer att tillämpas på de regeringsprogram som framkom ur den kvantitativa innehållsanalysen. Ser man till regering Löfvens regeringsprogram (Regeringen 2014, 13) kan man läsa att ”de ideella krafterna inom idrottsrörelsen och det breda föreningslivet gör ovärderliga insatser för att engagera och aktivera barn och unga. Därför ska barn och ungdomar få bättre möjligheter och lägre avgifter för att delta i idrott”. Här är betoningen på barn och unga och jämlikhet. Alla ska ges likadan förutsättning. Det faller under kategorin folkhälsa. Ett annat exempel är regering Katainens regeringsprogram (Statsrådet 2011, 37) där det står ”vi ska säkerställa etiskt hållbara, likgiltiga och mångsidiga förutsättningar till elitidrott, inklusive paraidrott, och säkerställa idrottarens karriärstege”. Här är betoningen kring etik inom elitidrott, paraidrott inkluderat, och idrottarens utveckling. Det faller under kategorin elitidrott.

3.6 Validitet och reliabilitet

Forskningens validitet definieras på någon eller några av tre sätt enligt Esaiasson m.fl. (2017, 58). Det kan kännetecknas av en överrensstämmelse mellan teoretisk definition och operationell indikator. Ett andra kännetecken fokuserar på frånvaro av systematiska fel och det tredje kännetecknet att det som påstås mätas blir mätt. Dessa definitioner har liknande kännetecken, men det finns skillnader. Vidare är det möjligt att uppdelas på ett sätt att den första och andra definitionen, som går under benämningen begreppsvaliditet, och den sista definitionen som benämns resultatvaliditet. Samtidigt kan distinktionen mellan de två validitetsbegreppen tydliggöras genom att placera dem på olika ställen i forskningsprocessen. Esaiasson m.fl. anser att begreppsvaliditet kan genomgås när man bestämt de teoretiska begreppen och utformat den de operationella mätverktygen. Dock kan resultatvaliditeten, det vill säga det påstått uppmätta verkligen mäts efter att det empiriska fältarbetet är slutfört.

Esaiasson m.fl. (2017, 64) hävdar att en god resultatvaliditet uppnås genom två krav. Som första punkt måste begreppsvaliditeten vara god, det vill säga samma sak som frånvaro av systematiska fel. Som den andra aspekten gäller det att reliabiliteten är hög, alltså att frånvaro av slumpmässiga eller osystematiska fel förekommer. En god resultatvaliditet är samma sak som god begreppsvaliditet samt god begreppsvaliditet. Detta resulterar i att resultatvaliditet är ytterst intressant för denna undersökning när man ska se ifall

betoningen i riksdagsprogrammets idrottspolitik i Sverige, Norge och Finland ligger hos elitidrott eller folkhälsa.

Esaiasson m.fl. (2017, 65) menar att graden av reliabilitet mäts genom att man jämför resultaten från två studier som tillämpar likadant mätinstrument. Detta genomförs endera genom att man slumpmässigt skiljer analysenheter i två delar vid en tidpunkt eller så att samma undersökning utförs exakt likadant med samma analysenheter en tid efteråt. Därefter menar Esaiasson m.fl. att man kan testa reliabiliteten i sitt material genom att gå tillbaka till sitt innehåll och utföra en analys på en mindre del av materialet. Ifall man själv utför en dylik analys nämns testresultatet för intrakodarreliabilitet, men om en utomstående utför testet kallas det för interkodarreliabilitet. På grund av att det att man inte kan utesluta att den enskilda kodaren minns det första tillfället så hävdas interkodarreliabilitet vara den säkrare formen av reliabilitetstest. När det kommer till reliabiliteten så anser Bryman (2018, 72) att reliabilitet handlar om ifall en undersöknings resultat blir likadant i händelse av att undersökning genomförs på nytt, eller om påverkas av slumpmässiga eller temporära villkor. Samtidigt är reliabilitet något som vanligtvis förekommer vid kvantitativa innehållsanalyser.

Beträffande de egna kodningarna i den kvantitativa innehållsanalysen har jag tillämpat ett reliabilitetstest för att säkerställa de egna kodningarnas tillförlitlighet. Tanken med detta är att kodningen, det vill säga kategoriseringen av ord i elitidrott kontra folkhälsa uppvisar god reliabilitet. Det test som tillämpas i denna avhandling är Holstis (1969) reliabilitetstest. Testet kommer att utföras på kodningen av regeringen Vanhanens regeringsprogram från år 2003. En annan kodare kommer vid en annan tidpunkt att koda enligt mina instruktioner regering Vanhanens regeringsprogram från år 2003. Reliabilitetstestet ser ut enligt följande: $2 \times M / N1 + N2$. Enligt Holstis formel står M för antalet kodningsbeslut som kodare 1 (alltså jag själv) och kodare 2 kategoriserat likadant, N1 för det totala antalet kodningar som den första kodaren utfört och N2 för det totala antalet kodningar som den andra kodaren utfört. En hög reliabilitet sägs vara om $r > 0,90$, dvs. lika med 90 % eller högre. Nedan följer testvärdena för de två kategorierna:

Elitidrott:

$$r = \frac{2 \times 6}{6 + 6} = 1,0$$

Folkhälsa:

$$r = \frac{2 \times 33}{35 + 33} = 0,97$$

Testresultaten uppvisar därför en mycket god interreliabilitet.

3.7 Sammanfattning av metodkapitlet

I detta kapitel har undersöknings material, tillvägagångssätt och metod att genomföra studien lyfts fram. Den teoretiska referensramen ger en god bakgrund och pekar inte ut specifika variabler utan utgör en förståelseram som kan tillämpas vid fastställandet av resultat och hur man ska tolka dessa. Sverige, Norge och Finland är relativt lika länder, men det ska bli intressant att se vilka skillnader det finns länderna emellan. För att granska ett lands idrottspolitiska linjedragningar har valts att se på regeringsprogram som ger ett lands riktlinjer inom den nationella politiken. Genom att granska regeringsprogram före, under och efter finanskrisen år 2007 – 2008 kan man försöka se eventuella likheter och skillnader i dess betoning. För att besvara de två centrala frågeställningarna kommer jag att använda mig av kvantitativ innehållsanalys, där jag undersöker med vilken frekvens och andelar idrottspolitik omnämns i regeringsprogrammen, samt kvalitativ textanalys som ser till idrottspolitikens betoning. För att säkerställa de egna kodningarnas tillförlitlighet utfördes ett reliabilitetstest. Testresultaten uppvisade en god interreliabilitet.

4. Resultat

Nu är det dags att belysa resultatet och det som jag kommit fram till i avhandlingens undersökning. Syftet med undersökningen är alltså att klargöra hur regeringsprogrammen i Sverige, Norge och Finland lyfter upp idrottspolitiska aspekter i deras politik. För att få fram ett svar på detta har jag i denna avhandling fokuserat på tiden kring finanskrisen år 2007-2008 och sett på regeringsprogram före, under och efter händelse. Först kommer resultaten att presenteras ifall betoningen har legat på elitidrott kontra folkhälsa som kodats fram genom regeringsprogrammen. Resultaten kommer att presenteras på basis av den kvantitativa analysen (kvantitativa trender) och på basis av den kvalitativa analysen (textanalytiska observationer). Avslutningsvis kommer resultaten att sammanfattas i ett summerande kapitel.

4.1 Elitidrott

4.1.1 Kvantitativa trender

Till domänen *elitidrott* hör ord som på något sätt tangerar elitidrott och vad det innefattar. I det här fallet kan det röra sig om internationell synlighet på den globala arenan, erhålla respekt gentemot andra nationer, finansiering av idrottsanläggningar, skapa förebilder som aktiverar den breda massan, etik inom idrott osv. Det totala antalet ord som berör *elitidrott* har blivit kodat i respektive regeringsprogram och därefter jämfört med det totala antalet meningar i hela regeringsprogrammet. Resultatet av det utgör då den procentuella andelen meningar som behandlar *elitidrott*. Tabellen nedan visar hur stor andel av meningarna som klassificerats till denna elitidrottskategori.

Tabell 3. Elitidrott: Sverige

	Regeringsprogram			Totalt
	Persson	Reinfeldt	Löfven	
Andelen ord som behandlar elitidrott (%)	0	0,98	0	0,5
Totala antalet ord	0	63	0	63
Totala antalet ord per regeringsprogram	2294	6432	3844	12570

Tabell 4. Elitidrott: Finland.

	Regeringsprogram			Totalt
	Vanhanen	Vanhanen II	Katainen	
Andelen ord som behandlar elitidrott (%)	0,05	0,06	0,06	0,06
Totala antalet ord	6	10	15	31
Totala antalet ord per regeringsprogram	12060	15399	26722	54181

Tabell 5. Elitidrott: Norge.

	Regeringsprogram		Totalt
	Stoltenberg	Solberg	
Andelen ord som behandlar elitidrott (%)	0,24	0,63	0,42
Totala antalet ord	67	150	217
Totala antalet ord per regeringsprogram	28052	23869	51921

När man ser på tabellerna 3-5 så kan man notera att andelen ord som handlar om elitidrott är uppenbart låg för ländernas regeringar och deras regeringsprogram.

Utöver det att tabellerna presenterar den procentuella andelen ord som tangerar *elitidrott* i respektive regeringsprogram, så återfinns även en total procentuell andel som räknats ut för elitidrottens omnämnande i samtliga länders regeringsprogram. För Sveriges del så återfinns en procentuell andel på 0,5 % av den totala mängden ord i alla de tre regeringsprogrammen, som totalt är 12 750 ord. Finlands totala procentuella andel ligger på 0,06 %, när den totala andelen ord är 54 181. Norge har en procentuell andel på 0,42 % av det totala antalet ord på 51 921.

Det som framträder mest ur dessa tabeller berör Sveriges regeringsprogram och den totala frånvaron av ord gällande elitidrott i både regering Persson samt regering Löfven i Sveriges fall. I dessa regeringsprogram tar man alltså inte upp elitidrott alls. Samtidigt så är den procentuella andelen ord gällande elitidrott i regeringsprogrammet för regering Reinfeldt störst, där 0,98 % berörde detta.

Däremot ser man i Finlands regeringsprogram en relativt jämn fördelning av ord som behandlar elitidrott. Andelen ord som behandlar elitidrott ligger mellan 0,05 % till 0,06 %. Av dessa tre länder är det överlag det lägsta, bortsett från att det i Sveriges fall saknades ord som behandlade elitidrott i två länder. Men ser man på medeltalet så är det lägre än för Sveriges del. Även om det var lite i Finlands fall, så förekom det likväl

gentemot i Sverige. Beträffande Norges regeringsprogram kan det noteras att den procentuella andelen meningar som faller inom kategorin elitidrott varierar en aning över tid mellan regeringarna Stoltenberg och Solberg, från 0,24 % till 0,63 %. Detta är intressant, eftersom antalet ord i regeringsprogrammet för Stoltenberg är märkbart mindre än för Solbergs del, men andelen ord som förknippas med elitidrott är fler än dubbelt.

4.1.2 Textanalytiska observationer

Som det belystes ovan, så betonades elitidrott till en liten andel i regeringsprogrammen. Man kan börja med att det i elitidrottens inte nämns överhuvudtaget i två av de tre de regeringsprogram som jag undersökt. För regeringsprogrammen hos regering Persson och Löfven är det främst ekonomiska aspekter som tas i beaktande, vilka problem man handskas med och hur man skall få en lösning på dessa.

Som det framgick ur den kvantitativa delen av undersökningen, så hade dock Reinfeldts regeringsprogram den högsta procentuella andelen ord som tangerade elitidrott bland alla de regeringsprogram som föll inom ramen för denna undersökning. De väsentliga punkterna som framhävs i Reinfeldts regeringsprogram är främst vikten av en trygghet och gemenskap som läggs i ett civilt samhälle via t.ex. idrottsrörelsen. Vidare så har idrotten en stark anknytning i människors liv, vare sig man är aktiv utövare eller åskadare. (Regeringen, 2006, s. 13). I regeringsprogrammet för regeringen Reinfeldt, som utkom år 2006, står det på följande sätt: ”Regeringen eftersträvar ett stabilt finansieringssystem och har förtroende för att idrottsrörelsen i större utsträckning kan avgöra hur medlen ska användas. Extra resurser motsvarande handslaget ska fortsatt ställas till idrottens förfogande. Sverige ska aktivt verka för att få fler stora internationella idrottsevenemang till vårt land.” (Regeringen, 2006, s. 13).

För regering Vanhanens regeringsprogram var etiken det enda som behandlades gällande elitidrott. För nästa regering, Vanhanen II regeringsprogram, så togs det upp, i likhet med Sverige, stärkandet av elitidrott med sikte på den internationella toppen. Därtill nämndes det om att idrotten har ett starkt samhälleligt ansvar, något som tidigare nämndes i Reinfeldts regeringsprogram om trygghet och gemenskap inom idrottsrörelsen.

Inom Finlands alla regeringsprogram som blivit granskade i denna avhandling nämner man inte rent konkret själva ”antidoping” och åtgärder för att bekämpa detta, utan det som framkommer i alla tre regeringsprogram är att etiken inom tävlings- och elitidrott ska stärkas, till exempel i regering Vanhanens regeringsprogram (Statsrådet 2003, 27) ”tävlings- och elitidrottens etiska grund ska stärkas”. För Finlands del kan man anta att dopingskandalen i samband med världsmästerskapet i Lahtis år 2001 är grunden varför det lyfts fram i alla tre regeringsprogram som kom att följa efter denna incident. I regering Stoltenbergs regeringsprogram (Regjeringen 2005, 64) lyfter man fram vikten av antidopingsarbete genom ”intensivere antidopingsarbeidet, også utenfor den organiserte idretten”. Detta är något som sammankopplar Stoltenbergs regerings riktlinjer med Finlands regeringsprogram som undersökts i denna avhandling. Här får man även en känsla att man också lyft fram det i Stoltenbergs regeringsprogram för att verkligen betona denna problematik och göra ett ställningstagande.

Lite mer utrymme ges åt elitidrotten i det sista regeringsprogrammet för Finlands del, Katainens regering. Här ser man lite likheter med hur det råder i motsvarande regeringsprogram i Norge, man framhäver förutsättningarna att utöva idrott i regeringsprogrammet (Statsrådet 2011, 37): ”vi ska säkerställa en etisk hållbar, likgiltig och mångsidig elitidrotts handlingsförmåga, paraidrott inkluderat. För både regering Stoltenberg och Solberg lyfter man fram vikten av paraidrottens betydelse. För paraidrottens del framkommer det i regering Solbergs regeringsprogram (regjeringen 2013, s. 53) att ”legge bedre till rette for att funksjonshemmede får anledning til å delta i idretten” och ”sikre trygge og stabile rammebetingelser for Special Olympics Norge”.

En annan aspekt som framkom i regering Katainens regeringsprogram (Statsrådet 2011, 37) var att ”möjliggöra idrottarens karriärstege”. Lite liknande uttalanden, dock mer specificerat, förekommer för Norges del i regering Solbergs regeringsprogram (Regjeringen 2013, s. 51-52) där det framkommer ”sikre idrettsutøveres mulighet til å kombinere idrett og utdanning, og styrke toppidrettskompetansen innen ulike idretter ved videregående skoler og hogskolene”. Det som kan ses intressant ur elitidrottens synvinkel är säkrandet av idrottsutövares möjlighet att kombinera idrott och utbildning, samt styrka toppidrottskunskapen inom olika idrotter vid gymnasier och högskolor. Det här stärker känslan att det man verkligen betonar elitidrotten, när det som tidigare nämnts faktiskt ges konkreta exempel på elitidrottens vikt och hur den ska förstärkas. Det handlar om att ”möjliggöra idrottarens karriärstege”.

Vidare lyfter man i regering Katainens regeringsprogram (Statsrådet 2011, 37) även fram renoveringen av Olympiastadion som ett nationellt projekt när man beaktar finansieringen. Man får en känsla av att det traditionella kulturarvet är viktigt. Statens stöd till detta projekt stärker den finländska identiteten och Finlands synlighet som nation.

I de norska regeringsprogrammen framkommer det allt mer tydligt och konkret, förutom större ekonomiska resurser (främst idrottsanläggningar i deras fall), hur man ska förstärka tävlingsidrotten. För både regering Stoltenberg och Solberg lyfter man fram vikten av ökade intäkter från speltillgångar. I regering Stoltenberg regeringsprogram (Regjeringen 2005, 64) lyfts detta fram ur speltillgångars synvinkel genom ”oke den relative andelen spillemidler som går til aktivitet, både gjennom idrettens organisasjoner og lokale aktivitetsmidler som tilfores direkte til i idrettslagene”.

Likaså är det ytterst intressant att nämna det som framkommer ur båda regeringsprogrammen i Norge att vikten av att befrämja både topp- och breddidrott, som då i Solbergs regeringsprogram där det nämns att: ”Topp- og breddeidrett skal leve i et samspill, der begge utfyller hverandre for å gjøre idretten sterkere” (regjeringen 2013, s. 51). Här får man en känsla att man inte endast prioriterar elitidrott, utan man blickar mer på helheten. Har man en stark topp- och breddidrott som är i symbios, så erhåller man en starkare idrott på alla dess fronter.

Även om regeringsprogrammen främst lyfter fram riktlinjer och åtgärder på vad som ska åstadkommas framöver, så är det värt och intressant att nämna det som framkommer i regeringsprogrammet för regering Solberg år 2013, där man nämner att: ”tillate mesterskapsturneringer i poker med klare beløpsgrenser gjennom et unntak i lov” (Regjeringen 2013, 53). Här får man en känsla av att det inte endast är traditionella idrottsgrenar som är viktiga för denna regering. Samtidigt omnämns i regering Solbergs regeringsprogram (Regjeringen 2013, 52) att man vill ”fjerne forbudet mot proffboksing”, dvs. ”avløgsna forbudet mot proffsboxning”. I inget annat regeringsprogram i de granskade ländernas regeringsprogram lyfter man fram specifika idrottsgrenar och vad man vill åstadkomma inom idrottsgrenen. Det gör att regeringsprogrammet för regeringen Solberg sticker ut i det anseendet.

4.1.2 Sammanfattning: Elitidrott

Sammanfattningsvis kan man säga att *elitidrott* inte har varit särskilt framträdande i de regeringsprogram som granskades i Sverige, Norge och Finland under 2000-talet (regering Perssons regeringsprogram var från slutet av 1990-talet). I Sveriges fall saknades det helt ur Perssons och Löfvens regeringsprogram, men däremot var den procentuella andelen störst hos Reinfeldts regeringsprogram. Men ser man till regering Löfven så förekommer det riktlinjer kring idrottspolitiken i den andra domänen som inkluderas i denna undersökning. Dock fanns det en del uttalanden om elitidrott och varför samt vilka målsättningar man har med elitidrotten, främst i Norges regeringsprogram, men även till en viss mån i Finlands regeringsprogram. Den övergripande trenden i regeringsprogrammen var fokuseringen på fördelningen av ekonomiska resurser, anordnandet av internationella idrottsevenemang för ökad synlighet och en ökning av finansiella medel till elitidrotten. Det är något man främst framhäver i Sveriges och Norges regeringsprogram. Det väsentliga man kan observera i Finlands regeringsprogram är etiken inom elitidrotten som framkommer. Ett större fokus hos de finländska regeringsprogrammen som granskas i denna undersökning ligger hos den andra domänen för denna undersökning. I följande kapitel kommer jag att se på *folkhälsan* i de olika regeringsprogrammen.

4.2 Folkhälsa

4.2.1 Kvantitativa trender

Tabellerna 6-8 anger hur stor andel av orden i ländernas regeringsprogram som klassificeras till kategorin *folkhälsa*.

Tabell 6: Folkhälsa: Sverige

	Regeringsprogram			Totalt
	Persson	Reinfeldt	Löfven	
Andelen ord som behandlar folkhälsa (%)	0	0,62	0,94	0,6
Totala antalet ord	0	40	36	76
Totala antalet ord per regeringsprogram	2294	6432	3844	12570

Tabell 7: Folkhälsa: Finland

	Regeringsprogram			Totalt
	Vanhanen	Vanhanen II	Katainen	
Andelen ord som behandlar folkhälsa (%)	0,29	0,25	0,41	0,06
Totala antalet ord	35	39	110	184
Totala antalet ord per regeringsprogram	12060	15399	26722	54181

Tabell 8: Folkhälsa: Norge

	Regeringsprogram		Totalt
	Stoltenberg	Solberg	
Andelen ord som behandlar folkhälsa (%)	0,24	0,27	0,26
Totala antalet ord	68	65	133
Totala antalet ord per regeringsprogram	28052	23869	51921

Ser man till tabellerna ovan så är betoningen hos folkhälsan generellt mer utbrett i regeringsprogrammen i jämförelse med elitidrotten. Något som sticker ut är regeringsprogrammet för Persson, där idrottens synvinkel på folkhälsan inte nämns. Nämnvärt är alltså att det inte nämns någonting gällande elitidrott eller folkhälsa i regering Perssons regeringsprogram.

När det kommer till andelen ord i regeringsprogrammen som behandlar *folkhälsan* så var alltså de procentuella andelarna generellt högre än hos *elitidrotten*, men överlag är det ytterst små andelar för bådadera. Även om idrottens betoning hos folkhälsan inte framkom i regering Perssons regeringsprogram överhuvudtaget, så uppvisar regeringsprogrammen för Reinfeldt och Löfven den största procentuella andelen ord som tar upp *folkhälsan* med en stigande trend (0,62 % och 0,94 %). Den totala procentuella andelen ord för samtliga regeringsprogram i Sveriges fall beträffande *folkhälsa* är 0,6 %

av totala antalet ord (12570). Hos de två andra ländernas regeringsprogram kommer man inte upp till liknande stor andel som behandlar *folkhälsa*.

För Finlands del är andelen ord som behandlar *folkhälsa* på en liknande nivå, med en procentuell uppåtgående trend till regeringen Katainens regeringsprogram. Motsvarande siffror i fallet Norge ligger stabilt mellan 0,24 % i regering Stoltenberg och 0,27 % i regering Solberg. En intressant detalj för Katainens regeringsprogram är att antalet ord som förknippas med *folkhälsa* här är 110 ord, vilket ger nästan hälften fler ord än hos därpå följande regeringsprogram som återfinns hos regeringen Stoltenberg med 68 ord.

Den näst högsta procentuella andelen ord som rör denna domän för samtliga regeringar hittas i Finlands regeringsprogram: 0,34 % av det totala antalet ord som från alla år som är 54 181 ord. Den lägsta andelen ord som tar upp *folkhälsa* finns i Norges regeringsprogram, där totalt 0,26 % av samtliga regeringsprogramms ord (51 921 ord).

4.2.2 Textanalytiska observationer

Som det framgick ovan så är det i Sveriges regeringsprogram där det förekommer flest ord förknippat med *folkhälsa*. För regering Perssons del var det som tidigare nämnt ingenting nämnt angående *folkhälsan*. Det som var en av de främsta uppgifterna för regeringsprogrammet var att halvera arbetslösheten till millennieskiftet och öka jämlikheten (Regeringen 1996).

När man ser till den kvantitativa delen av undersökningen så var det överlag högre procentuell andel ord förknippade med *folkhälsa* gentemot vad som framkom ur den motsvarande kvantitativa delen hos elitidrotten. Sverige hade som nyss nämnts den högsta procentuella andelen ord förknippade med *folkhälsa* bland Sverige, Norges och Finlands regeringsprogram.

Grundpelarna som lyfts fram i regering Reinfeldts och Löfvens regeringsprogram beträffande *folkhälsan* är främst vikten av ett tillgodose jämlika förutsättningar för att uppnå god hälsa hos hela befolkningen. Vidare är båda regeringsprogrammets målsättning barn och unga när det kommer till *folkhälsan*, där det i Reinfeldts regeringsprogram från år 2006 står på följande sätt: ”att ge förutsättningar för en god

fysisk och psykisk hälsa är särskilt angeläget för barn och unga”, medan Löfvens motsvarande riktlinjer i hans regeringsprogram lyder: ”De ideella krafterna inom idrottsrörelsen och det breda föreningslivet gör ovärderliga insatser för att engagera och aktivera barn och unga. Därför ska barn och ungdomar få bättre möjligheter och lägre avgifter för att delta i idrott”. (Regeringen 2006, s. 10; Regeringen 2014, s. 13). Här får man en känsla av att regeringen Löfven vill framhäva likadana och jämlika möjligheter för alla och att den ekonomiska tröskeln ska vara lägre för att kunna idka idrott, där det för regering Reinfeldts sida är att man ska stärka barn och ungas hälsa, utan desto mera direktiv.

Finlands regeringsprogram har en rad likheter som återfinns i Sveriges regeringsprogram. Först och främst befinner sig tyngdpunkten barn och unga, och mer specifikt framkommer det exempelvis i regering Katainen att speciellt barn och unga ska ges jämlik möjlighet att idka idrott och motion. Likaså framkom det i regering Vanhanen att statens resurser för idrott och motion främst riktas till barn och ungas hälsofrämjande samt uppfostran och hobbyverksamhet som poängterar etiken. (Statsrådet 2003, 26; Statsrådet 2011, 37). För Norges del kan sägas att man i regeringen Stoltenbergs regeringsprogram nämner att regeringen vill ge goda råd inom idrott och motion, och för att alla som vill ska kunna delta. Dock är det specifikt inte på barn och unga som framkom för Sveriges och Finlands del.

Som tidigare nämnts stod det i regeringsprogrammet för regeringen Reinfeldt (Regeringen 2006, 10) att det var viktigt med att ge förutsättningar till en god fysisk och psykisk hälsa, särskilt barn och unga. Men överlag gäller det även den övriga befolkningen. För Finlands del gick detta att återse i både regering Vanhanen II och regering Katainens regeringsprogram, där man genom idrottspolitiken försöker att främja befolkningens välmående, hälsa och handlingsförmåga i alla livsskeden (Statsrådet 2007, 31; Statsrådet 2011, 37). Samtidigt lyfts det även i regeringsprogrammet för Vanhanens första statsministerperiod mer specifikt fram att man främjar hälsa och handlingskraft hos vuxna, äldre och specialgrupper genom idrott och motion. Fastän det påpekas i regeringen Vanhanens regeringsprogram så får man en känsla att det känns tydligare i de två tidigare nämnda regeringsprogrammen hos regering Vanhanen II och regering Katainen samt att det tydligare framkommer att det gäller hela livscykeln. När det kommer till Norge så poängterar både regering Stoltenberg och Solberg i sina respektive regeringsprogram att

idrotten ger bättre fysisk och psykisk hälsa, där det i regering Solbergs regeringsprogram (Regeringen 2013, 52) nämns att ”idrett og fysisk aktivitet har stor egenverdi, og fir bedre fysisk og mental helse”.

I regering Löfvens regeringsprogram lyftes fram som tidigare nämnts riktlinjer om att ”de ideella krafterna inom idrottsrörelsen och det breda föreningslivet gör ovärderliga insatser för att engagera och aktivera barn och unga”. För Finlands del framhäver man regeringsprogrammet för regering Katainen att man bör sänka tröskeln i utvecklingen av föreningsverksamhet och göra åtgärder så att förenings- och folkrörelsen i allt större mån kan stödas lokalt. Likande drag återfinns hos Norges del, där idrotten är en stor gemenskap och det betonas bland annat i regeringsprogrammet för regering Stoltenberg (Regeringen 2005, 63), ”idretten representerer viktige verdier og er landets største folkelige bevegelse”, dvs. idrotten står för viktiga värderingar och det är den största rörelsen i landet.

Därtill framkommer det i regeringsprogrammen hos både regering Vanhanen II och regering Katainen att vardagsmotionen bör stärkas. För Vanhanen II:s del så vill man stärka motionen på det lokala planet i kommunerna. Det i sig känns som det väcker vissa likheter mellan det som tidigare lyfts fram för Stoltenbergs regeringsprogram, där det handlade om att lägga ner resurser på idrottsanläggningar i närmiljön.

Framförallt så har man i regeringsprogrammet för Stoltenberg lyft fram en konkret målsättning om att ”fri tilgang til natur og bedre tilrettelegging for fysisk aktivitet er viktig for å gi folk mulighet til rekreasjon og til å ta vare på sin egen helse” (Regeringen 2005, s. 63). Alla ska ha möjlighet att kunna vistas i naturen och kunna använda sig av träningsfaciliteter som ger rekreation och möjlighet att värna om sin hälsa. Samtidigt vill regeringen Stoltenberg lyfta fram att bättre tillgång till idrottsanläggningar i närmiljön ger ökad egenaktivitet.

En skiljande faktor emellan de två granskade regeringsprogrammen i Sverige som omnämner folkhälsa är att man för regering Reinfeldts del får en känsla av att det mer är på gemene man och kvinnas eget ansvar att ta hand om sin hälsa, i och med att det står på följande sätt: ”Hälsopolitiken måste skapa förutsättningar för goda hälsovillkor i hela befolkningen, men också för att individen ska kunna ta ansvar för sin egen

hälsoutveckling” (Regeringen 2006, s.10). I Löfvens fall återfinns det ett stycke där det står att ”arbetet för att förbättra folkhälsan stärks bland annat genom en tydligare ansvarsfördelning och bättre uppföljning”. (Regeringen 2014, s 11). Utgående från detta får man en känsla av att det på ett plan kommer att ges tydligare verktyg hur man ska uppnå en bättre folkhälsa.

Som framkom av den kvantitativa delen av undersökningen, hade regeringen Katainens regeringsprogram flest antal ord, närmare bestämt 110 ord, som tangerade folkhälsa. De punkter som ännu lyfts fram gällande folkhälsa är att målsättningen hos regeringsprogrammet är att få fler att röra på sig. Och i anknytning till detta kan få försöka reda ut vilka orsaker det finns att man marginaliseras från en aktiv livsstil och då skapa förutsättningar, så att idrott kan stärkas i olika befolkningsgrupper. Vidare framhävs det att man fortsätter med ”Skolan i rörelse” verksamheten, värnandet av studiemotionen och att arbetsplatsmotionens roll skulle befästas permanent och verka som stöttande funktion i arbetslivet. (Statsrådet 2011, 37).

Samtidigt vill regering Katainen i sitt regeringsprogram poängtera att idrottskulturen bör vara öppen och visa respekt när det kommer till integrerande av invandrare, samt fortsätta integrera invandrare och beakta det utvecklingsprogram som utvecklats för denna situation. Genom att idrottslagen förnyas främjas hela idrottssystemets strukturförvandling. (Statsrådet 2011, 37). När det i regering Katainens regeringsprogram var flest antal ord med betryggande marginal var också de konkreta åtgärderna betydligt fler som framgår ovan.

4.2.3 Sammanfattning: Folkhälsa

Analysen visade att i de flesta regeringsprogrammen i de tre nordiska länderna som undersöktes så var den procentuella andelen ord förknippade med *folkhälsa* gentemot elitidrott högre i de flesta fallen. Dock fanns det en hel skillnader mellan ländernas regeringsprogram och vad som poängterades kring folkhälsa. För Sveriges del saknades det helt uttalanden kring folkhälsa i regeringsprogrammet för regeringen Persson, men när det sedan kom till regering Reinfeldt och därpå följande, nämligen regering Löfven och deras regeringsprogram, så var den procentuella andelen högst av alla de regeringsprogram som undersöktes. Den generella trenden i regeringsprogrammen var att

ge förutsättningar till en god hälsa hos hela befolkningen, oberoende ålder. Dock framkommer det, speciellt i Sveriges och Finlands regeringsprogram, att tyngdpunkten ligger hos barn och unga. Det ligger även mycket tyngdpunkt i att idrotten representerar viktiga värderingar samt idrottsrörelsen och föreningslivet gör en stark insats för att stärka samhället.

4.3 Sammanfattning av resultatdelen

Nu när alla två delar av idrottspolitikerna, alltså *folkhälsa* och *elitidrott* har analyserats kan man konstatera att huvudresultatet är att ingendera betonats just alls, eller till en mycket liten andel. Tyngdpunkten av de två undersökta delarna har legat särskilt på folkhälsan, då elitidrotten inte väckt samma intresse i regeringens riktlinjer.

Enligt Bergsgard och Norberg (2010, 575) finns det klara universella och jämlikhetsegenskaper inom idrottspolitikerna i de nordiska välfärdsländerna. Den allmänna målsättningen är ”idrott för alla”, där statens ambition är att inkludera hela befolkningen i idrottslig- och fysisk aktivitet. Först och främst gäller det barn och unga där jämlikhet och universalitet råder. Likaså förefaller statliga subventioner inom denna målgrupp. Samtidigt är idrotten en viktig faktor i demokratisk och social integration. I de regeringsprogram som undersökts i denna avhandling handlade folkhälsan i mångt och mycket detta, och som framgått ur analyserna var det var den procentuella andelen ord som behandlade kategorin elitidrott inte lika omfattande.

Överlag framkom det få uttalanden kring elitidrotten och dess positiva effekter som elitidrotten kunde ha. Sverige var det land som totalt sett framförde mest kring elitidrotten. Man kunde utläsa att elitidrotten förekom mest frekvent i Reinfeldts regeringsprogram av alla de regeringsprogram som undersöktes, och elitidrotten fanns inte hos de två andra regeringsprogrammen. Likväl är den ändå mest förekommande, även om det helhetsmässigt förekommer mer i Norges regeringsprogram. I regeringsprogrammen som undersökts i Finland har den procentuella andelen ord som uttrycks kring *elitidrott* legat på en stabil jämn nivå, medan det för Norges del har skett en ökning i antalet ord från regering Stoltenbergs regeringsprogram till den påföljande regeringen Solberg.

I de regeringsprogram som belyste betydelsen kring *elitidrott* låg tyngdpunkten främst på fördelningen av ekonomiska resurser, anordnandet av internationella idrottsevenemang för ökad synlighet, ökning av finansiella medel till elitidrotten och etik.

Som tidigare nämnts så utelämnade Sveriges två av de tre regeringsprogram som undersöktes elitidrotten totalt i sina regeringsprogram, dvs. regering Persson och regering Löfven. Istället låg betoningen mer på den andra idrottsrelaterade domänen som inkluderats i avhandlingen. Sveriges regeringsprogram var de som mest frekvent inkluderade ord förknippade med *folkhälsa* i sina regeringsprogram. En procentuell andel på 0,6 % av orden kan härledas till något som förknippas med *folkhälsa*. Då man ser på den allmänna utvecklingen över tid kan man nämna att den procentuella andelen ord som behandlar *folkhälsan* är högst i alla de tre ländernas nyaste regeringsprogram som undersökts. I Löfvens regeringsprogram från år 2014 återfanns den högsta andelen, 0,94 % av orden som kunde förknippas med folkhälsa. För Sveriges del så saknades det i regering Perssons regeringsprogram uttalanden kring elitidrott och folkhälsa.

Analysen visade att regeringsprogrammen framhävde förutsättningar till en god hälsa hos hela befolkningen, oberoende ålder. Dock framkommer det, speciellt i Sveriges och Finlands regeringsprogram, att tyngdpunkten ligger hos barn och unga. Regeringsprogrammen lägger även mycket vikt i att idrotten representerar viktiga värderingar samt att idrottsrörelsen och föreningslivet gör en stark insats för att stärka samhället.

Det som även är värt att belysa är regeringsprogrammets format och innehållsmässiga upplägg. Sveriges regeringsprogram som undersöktes skiljdes åt väldigt från år till år. Perssons regeringsprogram från år 1996 var rätt avskalat och det som främst lyftes fram här var att det hade varit ekonomiskt ostabilt, men man var på väg mot en bättre ekonomi. Det främsta målet var att bekämpa och halvera arbetslösheten under denna regeringsperiod. (Regeringen 1996). År 2006 kom nästa regeringsprogram som framlades av statsminister Reinfeldt. Detta är nästan tredubbelt längre än föregående regeringsprogram och betydligt mera omfattande och innehåller olika detaljer inom ett bredare spektrum som ska bearbetas. (Regeringen 2006). Grunden i detta program är företagsklimaten som bör förbättras. 2014 års regeringsprogram, representerat av regering Löfven är innehållsmässigt lite kortare än föregående. Huvudpunkterna är de

samma som i Perssons regeringsprogram, dvs. arbetslösheten bör bekämpas och konkurrenskraften stärkas. (Regeringen 2014).

Norge har generellt sett väldigt omfattande regeringsprogram. Dessa regeringsprogram var detaljrika och innehöll klara och tydliga direktiv på målsättningar. Det som regeringen vill åstadkomma framkommer i punktform, vilket gör att det är lätt att utläsa idéerna och åsikterna. Innehållsmässigt är grundpelarna likadana i regeringsprogrammen som undersöktes, dvs. frihet, konkurrenskraft och gemenskap. Regeringen Stoltenbergs regeringsprogram hade en aning fler ord. Samtidigt var det en procentuellt större andel ord förknippade med *elitidrott* hos Solbergs regeringsprogram. Dessutom kom man att gå in på en del idrottsgrenar och vilka åtgärder som tas till stånd. (Regjeringen 2005; Regjeringen 2013).

Finlands regeringsprogram är relativt likadana över tid. Regeringsprogrammet från år 2003 och år 2007 liknar varandra då det kommer till uppbygganden och antal ord. Innehållsmässigt förekommer variation, då Vanhanens första regering lyfter fram att man befinner sig i en svår ekonomisk situation, medan den andra regering framhäver klimatförändring och globalisering som problematiskt. Det som sammanlänkar dessa regeringar är att man behöver skapa fler arbetsplatser och en annan gemensam nämnare mellan Finlands regeringsprogram återspeglas framförallt kring jämlikhet. (Statsrådet 2003; Statsrådet 2007; Statsrådet 2011).

När det kommer till regering Katainen så är det betydligt mer omfattande och detaljrikt i jämförelse med de två andra. Skillnaden ses främst i att man lyfter fram folkhälsans inverkan och målsättningar och det återspeglas i analysen. Generellt sett kan man konstatera att Finlands regeringsprogram är väldigt nära varandra beträffande utseende och innehåll, vilket även syns på att andelen ord om *elitidrott* och *folkhälsa* är relativt konstant över tid.

I stora drag skiljer sig inte Sveriges, Norges och Finlands regeringsprogram från varandra så mycket. En skillnad mellan regeringsprogrammen är deras längd som varierar stort mellan länderna, likväl som mellan ländernas olika regeringar. De program som utmärker sig mest är Sveriges, delvis på grund av hur regering Persson helt har lämnat bort att nämna både *elitidrott* och *folkhälsa* i sitt regeringsprogram, samt att det i Löfvens fall inte

nämnts något kring *elitidrott*. I tabellen nedan framkommer de tydligaste likheterna och skillnaderna mellan ländernas betoning av elit och folkhälsa för Sveriges, Norges och Finlands regeringsprogram.

Tabell 9: Likheter och skillnader mellan ländernas betoning av elitidrott och folkhälsa.

	Likheter	Skillnader
Elitidrott	Internationella idrottsevenemang för ökad synlighet, ökning av finansiella medel och etik	Specifika detaljer lyfts fram, t.ex. renovering av Olympiastadion i Finland och enskilda idrottsgrenar i Norge. I regering Perssons och Löfvens regeringsprogram har <i>elitidrott</i> inte omnämnts.
Folkhälsa	God hälsa hos hela befolkningen, oberoende ålder, men speciellt barn och unga. Förmedlar viktiga värderingar. Idrottsrörelsen har en stark roll att stärka samhället.	I regering Perssons regeringsprogram omnämns inte <i>folkhälsa</i> .

5 Diskussion

I detta avslutande kapitel sammanfattar jag min avhandling genom en tillbakablick på den grundläggande frågeställningen. Med hjälp av tidigare forskning samt min undersökning framför jag det slutliga resultatet och diskuterar det som framkommit. Jag kommer även att försöka tolka mina resultat genom att delvis lyfta fram saker som fanns i referensramen för att kanske förstå eventuella skillnader mellan länderna.

Avhandlingens mål var att få en bredare uppfattning om hur regeringsprogram betonas och ser på idrottspolitiska frågor. I den teoretiska referensramen redogjordes för en tidigare forskning kring temat hur man ser på idrottspolitiken, och i referensramen riktade jag blickarna mot nordiska undersökningar av idrottspolitiken. För att kunna få en överblick av idrottspolitiken var det viktigt att reda ut varför idrottspolitiken ansågs vara nödvändig för stater. Efter det kunde jag fokusera på vad som tidigare forskats kring avhandlingens tematik.

I avhandlingen fokuserade jag på regeringsprogram i de nordiska länderna. De länder som inkluderades i avhandlingen var Sverige, Norge och Finland. Tidigare forskning har gjorts och den har främst behandlat idrottspolitiska policyer, men någon forskning som har granskat regeringsprogram har inte gjorts tidigare. Tanken med avhandlingen var att få en allmän bild av regeringsprogrammets uppmärksamhet av och synsätt på idrottspolitik ur ett nordiskt perspektiv. Det generella syftet med min avhandling är att få en större kunskap om hur dessa länder framhäver och belyser idrottspolitiska frågor. Jag förväntade mig att urskilja vad regeringsprogrammen lyfter fram med sin idrottspolitik, och framförallt hur skillnaden på betoningen ser ut. Den centrala frågeställningen i denna avhandling löd:

Hur fördelas uppmärksamheten mellan elitidrott och folkhälsa i text om idrottspolitik i regeringsprogram i Sverige, Norge och Finland?

För att besvara frågan valde jag att studera regeringsprogrammen. Regeringsprogram publiceras inte så ofta, och för att hitta relevanta texter för att besvara frågan valde jag att studera ländernas regeringsprogram före, under och efter finanskrisen år 2007 – 2008.

Dock fann jag inte regeringsprogrammet för regeringen Bondevik II, så i Norges fall blev det två regeringsprogram som undersöktes.

För att kunna besvara den centrala frågeställningen valdes två olika aspekter. Den första innefattar förekomst och frekvens. Hur mycket omnämns olika idrottspolitiska frågor i regeringsprogrammen? Målsättningen var att jag ville hitta eventuella skillnader mellan de tre nordiska länderna när det kommer till hur stor andel av regeringsprogrammen som innefattar olika idrottspolitiska frågor. För att besvara frågeställningen användes en kvantitativ innehållsanalytisk metod, där jag mätte andelar genom att först studera hur stor andel ord som handlar om idrottspolitik i regeringsprogrammet. Därefter jämfördes det antal med det totala antalet ord i hela regeringsprogrammet och på så vis kunde jag beräkna procentuella andelar som berörde idrottspolitik. För kodningen användes variablerna *elitidrott* och *folkhälsa*.

Därefter övergick jag från den kvantitativa innehållsanalysen till den kvalitativa delen av undersökningen. Jag ville få reda på vad som nämns gällande de idrottspolitiska frågorna i regeringsprogrammen, dvs. regeringens syn på dessa frågor. Här studerade jag närmare vad som uttrycks gällande de idrottspolitiska frågorna. Skiljer sig de tre nordiska länderna åt beträffande vad man framför gällande idrottsfrågor i regeringsprogrammen?

Det som framkom ur den kvantitativa delen av undersökningen var bland annat att det återfanns stora variationer i hur man belyste idrottspolitik i länderna. För Sveriges del nämndes varken *elitidrott* eller *folkhälsa* i regering Perssons regeringsprogram. I den påföljande regeringen återfanns båda aspekterna, men återigen för regering Löfven föll *elitidrotten* bort. En orsak till detta menar Statsrådet (2004, 22) beror på att staten inte har ett starkt band till idrotten, i samma veva har elitidrotten inte erhållit legitimitet, utan man betonar idrott som idrott. Sveriges regeringsprogram var textmässigt korta, enkla och innehöll inte konkreta åtgärder för att uppnå idrottspolitiska målsättningar i desto större grad. Enligt Statsrådet (2004, 21) så är statens roll småskalig, ifall idrottsrörelsen påvisar dynamisk styrka och samhällsansvar. Det som framkom i regeringsprogrammen var ofta ”vi” och ”tillsammans” och riktades till ”den vanliga medborgaren”. Sveriges regeringsprogram värnar främst om jämlikhet och likadana möjligheter, främst gällande barn och unga. En slutsats man kan dra är att Sverige är det land som i undersökningen bryr sig minst om elitidrotten och lägger mera vikt vid folkhälsan. Liknande slutsats

framkom enligt Statsrådet (2004, 22) i en dansk rapport som hävdade att Sverige är det land i Skandinavien som lägger minst vikt vid elitidrott. Tilläggas bör att regeringen Reinfeldt var den regering som hade störst andel ord som berörde elitidrotten. Regeringens riktlinjer när det kommer till elitidrotten var att man ville göra det lättare att allokera ekonomiska medel och resurser skulle ges till idrotten samt att Sverige aktivt ska ansöka om att få stå värd för internationella idrottsevenemang. Angående de ekonomiska medlen påpekar Bergsgard och Norberg (2010, 570-571) att det statliga stödet till idrotten har baserats på skatteintäkter, men de menade att situationen har ändrats och man erhåller större finansiering via spelmarknaden. Det är antagligen det man försöker göra lättare och vidareutveckla för att underlätta processen.

Man får en känsla av att vem som är statsminister och ansvarminister har skillnad, speciellt i Sveriges fall. För regering Reinfeldt innehades både statsminister- och ansvarministerposten av Moderata Samlingspartiet, medan under regering Löfven så tillhörde statsministern Socialdemokraterna och ansvarministern Miljöpartiet. Intressant är att kanske partitillhörigheten gör att man lämnade bort elitidrotten ur regeringsprogrammet. Likande drag kan ses i Norges fall. Under regering Stoltenberg innehas både statsminister- och ansvarministerportföljen av Arbeiderpartiet, medan motsvarande poster i regeringen Solberg innehas av Høyre. Och i det fallet så steg elitidrottens procentuella andel i regeringsprogrammet. Detta ger en känsla av att elitidrotten ses viktigare hos en högerregering jämfört med en vänsterregering. Dock kan man inte dra desto större slutsatser av detta utan en bredare analys över tid skulle eventuellt kunna ge ett tydligare samband hur betoningen ser ut beroende på vilken del av den politiska skalan man står.

Norge hade de klart längsta regeringsprogrammen (totalt 51 921 ord), där det dessutom utgjordes av två regeringsprogram i jämförelse med tre för de två andra länderna. Norges regeringsprogram skiljer sig från de två andra i det avseendet att det räknar upp i punktform de åtgärder som regeringen bör vidta. Norge har en rätt konsekvent idrottspolitik, där folkhälsa och elitidrott behandlas likvärdigt i regeringsprogrammet för regering Stoltenberg, medan man sedan för regering Solberg ser en ökning hos elitidrotten. Norges regeringsprogram hävdar att idrotten återspeglar viktiga värderingar, idrotten ska vara tillgänglig åt alla och den har en hälsomässigt betydelsefull roll.

För elitidrottens del så återfanns liknande särdrag som hos regering Reinfeldt, med anordnandet av internationella mästerskapstävlingar och ökade resurser. Enligt Statsrådet (2004, 22) motiveras statens stöd till idrotten med intresset som finns hos dess befolkning och idrott på elitnivå är ett kulturfenomen samt en identitetsfaktor. Skillnaden till Sveriges del beträffande resurserna är att man vet att de ska komma från speltillgångar. Enligt Bergsgard och Norberg (2010, 569) blir den parlamentariska lobbyingen relativt småskalig, tack vare inkomster från spelmarknaden som tillfaller idrotten. Därtill vill man få en ökad andel idrottsfaciliteter, där utvecklingen ligger i att göra dem bättre och att handikappade kan ta del av dem. Mycket av detta påstår Bergsgard och Norberg (2010, 570) beror på att kommunen har en roll att aktivt lyfta fram idrotten, då kommunen äger ungefär hälften av idrottsfastigheterna och har en betydelsefull roll i tillbyggnad av nya idrottsfaciliteter. Överlag har man beskrivande åtgärder vad som bör åstadkommas, främst beträffande elitidrotten och för regering Solbergs del. I detta regeringsprogram framkommer det även detaljer angående åtgärder inom vissa idrottsgrenar, t.ex. ta bort förbudet mot proffsboxning samt göra ett undantag och tillåta mästerskapsturneringar i poker med klara beloppsgränser (Regjeringen 2013, 53). Detta väcker en känsla av att man vill lyfta fram och belysa andra grenar förutom traditionella idrottsgrenar (främst vinteridrotten).

Finlands regeringsprogram behandlar elitidrotten på likadan nivå och folkhälsan hålls stabil, ändå tills det förekommer en stigande trend i regering Katainen. Enligt Suomi (2015, 72-73) har hälsomässig idrott haft samma betoning i idrottspolitiska dokument sedan efterkrigstiden, men vartefter, och främst när vi kom till ett nytt århundrande, har idrottspolitikens linjedragningar förflyttats till hela befolkningens hälsa. Helhetsmässigt så är det främst jämlikhet och förbättrade arbetsmöjligheter som för dessa regeringsprogram samman. Beträffande idrottspolitiken, och folkhälsan, så bör den stärkas i alla livsskeden, främst med betoning på barn och unga. När det kommer till antalet ord beträffande folkhälsan så återfinns den största andelen hos regering Katainen och det syns att denna regering vill åstadkomma förändring på flertalet fronter inom folkhälsosfären, där det främst framkommer hur man ska förbättra möjligheterna att röra på sig i alla åldersgrupper, förbättrandet av vardagsmotion och integrerandet av invandrare genom idrotten.

Inom elitidrotten dök den etiska betydelse fram, likaså att det är viktigt med elitidrott som leder till framgångar. Samtidigt förekom det i Katainens regeringsprogram att Olympiastadion har en betydelsefull nationalistisk roll, och det bevisar varför renoveringen är viktig och att resurser finns till förfogande. Dessa tre åtgärder återspeglar den bild man vill ge av sig på den globala arenan samt den betydelse Olympiastadion fås i Katainens regeringsprogram. Dessa nyss nämnda meningar är i enlighet vad som Ström (1977, 8) hävdar: ”nationalismen är viktigt för staten och globala idrottsframgångar ses som positivt ur denna aspekt”.

Regeringsprogrammen till denna avhandling utvaldes före, under och efter finanskrisen år 2007 – 2008. Utgående från den kvantitativa analysen kan man inte urskilja ett desto större samband hur det skulle ha påverkat. För Finlands del steg den procentuella betoningen på folkhälsan en aning till regeringen Katainen. Däremot kunde man i regeringsprogrammen se att den överskådliga målsättningen i ekonomiskt svårare tider var att bekämpa arbetslöshet.

Så, för att då försöka se skillnader och likheter mellan de nordiska ländernas regeringsprogram i att lyfta fram och blicka på idrottspolitik, kan man säga att det inte återfinns gemensamma klara skillnader i termer av idrottspolitik. Det som skiljer länderna åt är hur mycket man framhäver de idrottspolitiska aspekterna i regeringsprogrammen.

Det som kan utläsas av resultaten är att främst Sverige, om man bortser från regeringen Persson, och även Norge och Finland lyfter fram folkhälsan på ett relativt likvärdigt sätt. Regeringsprogrammen fokuserar i mångt och mycket på klara universella och jämlikhetsegenskaper inom idrottspolitiken i enlighet med Bergsgard och Norberg (2010, 575) dvs. ”idrott för alla”. Målsättningen är att inkludera hela befolkningen i idrottslig- och fysisk aktivitet. Först och främst gäller det barn och unga där jämlikhet och universalitet råder.

De likheter som återfanns mellan regeringsprogrammen var främst att alla ska ges förutsättningar till en god fysisk hälsa oberoende kön, ålder, bakgrund, socioekonomisk ställning. Alla tre länder lyfte i sina regeringsprogram fram jämlikhet och likadana möjligheter att idka idrott för hela befolkningens del. Enligt Bergsgard och Norberg (2010, 574) är allmänna och jämlika principer grundläggande faktorer i den

skandinaviska välfärdspolitiken. För ländernas del representerar idrotten viktiga värderingar och idrottsrörelsen skapar en gemenskap. För elitidrottens del ville länderna i deras regeringsprogram framhäva allokeringen av ekonomiska resurser, anordnandet av internationella idrottsevenemang för ökad synlighet, öka de finansiella medlen till idrotten samt säkra ett etiskt tillvägagångssätt.

Den övergripande slutsatsen är att idrottspolitiken inte är något som regeringar lägger särskilt stor vikt på i utträttandet av regeringsprogram eller i sin politik för den delen. Studier av Bergsgard och Norberg samt Mäkinen (2010, 574; 2011) för fram att idrottspolitiken inte har fått samma intresse hos regeringar som flertalet andra frågor förknippade med medborgarnas välfärd. Det kunde ses som om andra faktorer och områden inom den politiska sfären är viktigare? Men det som verkar vara viktigt för ländernas regeringsprogram är att man beaktar allmän god hälsa bland befolkningen och tar tillvara på den gemenskap och sammanhållning som fås, oberoende vem man än är. Bergsgard och Norberg (2010, 575) menar att den moderna idrottspolicyn sammankopplas med sociala värden och rådande ideal. Eftersom idrotten har en positiv inverkan på människors hälsa, kommer stödet för idrott och fysisk aktivitet ändå vara en viktig faktor i regeringens strävan att förespråka ett fysiskt välmående hos befolkningen.

Valet av material och metodik i denna avhandling påstår jag var relevant, även när jag utfört undersökningen. Till en början hade jag tänkt endast ett regeringsprogram för respektive land och inkludera flera länder, men jag ändrade mig och valde att se på flera års regeringsprogram istället. I framtida forskning kunde man eventuellt innefatta ännu mera regeringsprogram bakåt i tiden för att få en bredare undersökning. Den kvantitativa innehållsanalysen var den metod jag huvudsakligen tillämpade, vilket kan ses relevant på grund av att texter analyserades och det fanns belägg för frekvensrelaterade frågor i undersökningen. Även en kvalitativ del kom att tillämpas i denna undersökning, där jag undersökte regeringsprogrammen under ytan, mer på djupet för att finna eventuella mönster, trender samt likheter och skillnader. Att använda sig av en kvalitativ metod gjorde undersökningen mer omfattande.

En fråga som dykt upp efter att slutfört denna undersökning är hur andra länders (icke-nordiska) regeringsprogram belyser idrottspolitiska frågor. Är folkhälsa och elitidrott en central aspekt i andra länders regeringsprogram, eller är det så att det faller i skymundan

för andra politiska frågor? Det skulle vara intressant att jämföra regeringsprogram med länder utanför Norden och nordiska länder samt då beroende på utläsa skillnader i hur man framhäver folkhälsa och elitidrott.

Litteraturförteckning

- Alanen A. (2006). ”Liikunnan osuus taloudesta nousussa”, *tieto & trendi* 2, Hämtad 16 september 2019, från: http://www.stat.fi/tup/tietotrendit/tt_10_06_liikunta.html
- Bergsgard, Nils Asle & Norberg, Johan R. (2010). *Sports policy and politics - the Scandinavian way*. *Sport in Society*, 13:4, 567-582.
- Bergsgard et al. (2007). *Sport Policy: A comparative analysis of stability and change*. Elsevier Ltd.
- Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Liber.
- [De Bossher et al. \(2006\). *A Conceptual Framework for Analysing Sports Policy Factors Leading to International Sporting Success*. *European Sport Management Quarterly*, 6:2, 185-215. Hämtad 15 september 2019, från: \[Dhttps://www.researchgate.net/profile/Veerle_Bossher/publication/46681975_Development_of_a_model_for_international_comparison_of_elite_sports_policy/links/5a210f190f7e9b4d19282de0/Development-of-a-model-for-international-comparison-of-elite-sports-policy.pdf\]\(https://www.researchgate.net/profile/Veerle_Bossher/publication/46681975_Development_of_a_model_for_international_comparison_of_elite_sports_policy/links/5a210f190f7e9b4d19282de0/Development-of-a-model-for-international-comparison-of-elite-sports-policy.pdf\)](#)
- Enjolras, B. & Waldahl R. (2007). ”Policy-Making in Sport. The Norwegian Case.” *International Review for the Sociology of Sport* 42, 201–216.
- Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A., & Wängnerud, L. (2017). *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Wolters Kluwer.
- Holsti, O.R. (1969). *Content Analysis for the Social Sciences and Humanities*. Boston: Addison-Wesley.
- Houlihan, B. (1997). *Sport, policy and politics. A comparative analysis*. London and New York: Routledge

- Houlihan, B. & Green, M. (2008). *Comparative Elite Sport Development: systems, structures and public policy*. Elsevier Ltd.
- Houlihan B. & Malcolm, D. (2015). *Sport and Society: A student introduction*. Sage.
- Hoye, R. & Nicholson, M. Houlihan B. (2010). *Sport and policy. Issues and Analysis*. Elsevier Ltd.
- Jarvie, Grant. (2006). *Sport, Culture and Society - An introduction*. Oxon: Routledge
- Mäkinen, Jarmo. 2011. *Idrottsorganisation och offentligt stöd – En jämförelse mellan Finland, Norge och Sverige*. Idrottsforum.org. Hämtad 27 november 2019, från: <http://www.idrottsforum.org/articles/makinen/makinen110126.html>
- Regeringen. (1996). Regeringsförklaring 17 september 1996. Hämtad 26 januari 2020, från: <https://www.regeringen.se/49b6b5/contentassets/8379bde7d2f141f7ac2bc7af698c635b/regeringsforklaringen-17-september-1996>
- Regeringen. (2006). Regeringsförklaringen 6 oktober 2006. Hämtad 26 januari 2020, från: <https://www.regeringen.se/49b6b2/contentassets/dd07b957646c429f9180294ac247bd71/regeringsforklaringen-6-oktober-2006>
- Regeringen. (2014). Regeringsförklaringen 3 oktober 2013. Hämtad 25 januari 2020, från: <https://www.regeringen.se/49b6b2/contentassets/dd07b957646c429f9180294ac247bd71/regeringsforklaringen-6-oktober-2006>
- Regeringen. (2005). Plattform for regjeringssamarbeidet mellom Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet 2005–2009. Hämtad 2 februari 2020, från: <file:///C:/Users/Hugo.DESKTOP-MD4SFJF/Desktop/Skolarbeten/Gradu%20material/plattform-Solberg%2016.10.2013.pdf>

- Regjeringen. (2013). Politisk plattform for en regjering av Høyre og Fremskrittspartiet. Hämtad 7 februari 2020, från:
https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/smk/vedlegg/2005/regjeringsplattform_soriamoria.pdf
- Skille, E. & Säfvenbom, R. (2011). *Sport policy in Norway*. International Journal of Sport Policy and Politics, 3:2. 289-299
- Statsrådet. (2003). Pääministeri Matti Vanhasen hallituksen ohjelma 24.6.2003. Hämtad 21 januari 2020, från:
<https://valtioneuvosto.fi/documents/10184/369117/hallitusohjelma-vanhanen.pdf/da627124-c0ee-4015-9642-197b11013c02/hallitusohjelma-vanhanen.pdf>
- Statsrådet. (2007). Pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen ohjelma. Hämtad 21 januari 2020, från:
<https://valtioneuvosto.fi/documents/10184/368562/hallitusohjelma-vanhanen-II/2a27514c-b939-4bb6-9167-ce886c358dff/hallitusohjelma-vanhanen-II.pdf>
- Statsrådet. (2011). Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelma. Hämtad 21 januari 2020, från:
<https://valtioneuvosto.fi/documents/10184/147449/Kataisen+hallituksen+ohjelma/81f1c20f-e353-47a8-8b8f-52ead83e5f1a/Kataisen+hallituksen+ohjelma.pdf>
- Statsrådet. (2018). Statsrådets redogörelse om idrottspolitiken. Hämtad 15 september 2019, från:
https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/JulkaisuMetatieto/Documents/SRR_6+2018.pdf
- Ström, Lars-Erik. (1977). Idrott och politik – Idrottsrörelsens politiska roll i Tredje riket, DDR och Förbundsrepubliken. Rabén och Sjögren.
- Suomi, K. (2015). ”Valtion liikuntapolitiikan linjauksia 1980–2014” i Itkonen H. & Laine A., red., *Liikunta yhteiskunnallisena ilmiönä*. Jyväskylän yliopisto.
- Öytenmaa, P. (2015). Riittämätön liikunta yhteiskunnallisena ongelmana. Eduskunnan liikuntapoliittiset täysistuntokeskustelut toimikaudella 2011–2015. Jyväskylän yliopisto.